

Misli

Thoughts

Print post publication number
100004295

NOVEMBER–DECEMBER 2021
ŠTEVILKA – NUMBER 6
LETO – YEAR 70

70



Misli november–december 2021

Vsebina:

- 3 Spoštovani in dragi rojaki
- 5 Izpod Triglava
- 11 Slovenian Mission Sydney
- 19 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 21 Polovinke
- 25 Dragi moji sovrstniki in sovrstnice
- 26 Slovenian Mission Adelaide
- 28 Bilo je nekoč
- 38 Slovenian Mission Melbourne
- 44 Jedi na žlico
- 47 Danijela Hliš: Želja
- 49 Vera in kultura
- 51 Vaši darovi
- 52 Živalske zgone in nezgode
- 54 Tri dolarji so več kot eden
- 56 Razmišljanja Cilke Žagar
- 61 Butalci
- 63 Matica pokojnih



Naj bom prostor
kamor te bo Marija položila,
naj bom zvezda,
ki bo vse razveselila,
naj bom hlev,
kjer se bo duša odpočila,
naj bom vonj,
ki bo Očetu vonj kadila,
naj bom mir,
kjer se bo ta Skrivnost rodila.

s. Andreja Godnič



Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Tehnični urednik (Production Editor) in računalniška postavitev:** p. David Šrumpf OFM, Kew | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. David Šrumpf OFM, p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Martha Magajna, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address):** MISLI, PO Box 197, KEW VIC 3101 | **Tel.: 03 9853 7787** | **E-mail:** slomission.misli@gmail.com | **Naročnina za 2022** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka. **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew, BSB:** 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjenišтво** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor |

Tisk (Printing): Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | **ISSN 1443-8364**

Spoštovani in dragi rojaki!



Spet stopamo v novo cerkveno leto (začnemo ga s prvo adventno nedeljo, letos 28. novembra). In upamo, da nam bo letošnje prineslo več možnosti za srečevanja, druženja, obiskovanja ... Nikoli ne bo več tako, kot je bilo, to pa ne pomeni, da bo manj dobro. Nekaj bo gotovo odvisno tudi od naše pripravljenosti, kako se bomo spoprijemali s kar velikimi spremembami, ki so zarezale v naš čas.

Z zadnjo številko *Misli* v letošnjem letu 2021 zaključujemo 70. jubilejno leto njihovega izhajanja. Kot glavni urednik in upravnik se Vam iz srca zahvaljujem za Vaše sodelovanje ter vse Vaše spodbude pri oblikovanju in vsebini *Misli*. Še vedno se trudimo, da bi v njih vsakdo odkril nekaj, kar bi ga nagovorilo. Morda se je dobro vsaj kdaj pa kdaj v kakšen članek bolj

poglobiti in ga večkrat prebrati, da bomo bolje razumeli, kaj nam poročevalec želi povedati. Želim si, da nas *Misli* še naprej povezujejo skozi pisano besedo in fotografije, in Vas še naprej spodbujam k sodelovanju. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil tehničnemu uredniku *Misli* p. Davidu Šrumpfu za pomoč, predvsem za računalniško postavitev in oblikovanje *Misli*. Hvala vsem zvestim sodelavcem, ki jih imensko ne bom našteval, da komu ne bom storil krivice. Velik »Bog plačaj« Vam, ki ste na *Misli* naročeni, in vsem zvestim darovalcem v Bernardov sklad, ki na tak način omogočate njihovo izhajanje. Ostanimo še naprej povezani, včasih le v oddaljeni bližini, in bodimo ponosni, da smo Slovenci, ali pa imamo vsaj slovenske korenine svojih staršev.

Pred nami so prazniki. Nekje sem našel sledeči zapis:

ZAKAJ SEM SE RODIL, PRAVI GOSPOD
Rodil sem se nag, pravi Gospod,
da bi se tudi ti osvobodil sebičnosti.
Rodil sem se ubog,
da bi tudi ti upošteval to edino bogastvo.
Rodil sem se v hlevu,
da bi se tudi ti naučil posvečevati sleherno okolje.
Rodil sem se slaboten, pravi Gospod,
da se me ti ne bi nikoli bal.



Rodil sem se za ljubezen,
da ne bi ti nikoli podvomil v mojo ljubezen.
Rodil sem se ponoči,
da bi ti verjel, da lahko razsvetlim vse
temine srca.

Rodil sem se kot oseba, pravi Gospod,
da se ti nikoli ne bi sramoval samega sebe.

Rodil sem se kot človek,
da bi tudi ti bil »bog«.

Rodil sem se preganjan,
da bi tudi ti znal sprejemati težave.
Rodil sem se v preprostosti,
da tudi ti ne bi »kompliciral« svojega
življenja.

Rodil sem se v tvojem življenju,
da bi vse pripeljal v Očetovo hišo.

Božič je rojstvo Besede, ki je postala meso. Naj se ta Beseda naseli v naših srcih, da bomo mogli izrekati besede ljubezni. Katere besede je treba izreči, da nekoga razveselimo? Katere besede je treba izreči, da nekoga osrečimo? Je treba reči: Rad te imam? Morda: Tako dober si? Ali pa: Žal mi je? Odpuščam ti? Zaupam ti? Ne bom te zapustil ...? In če ne rečem nič? Če umolknem? Če besede ne izrečem? Vse zamolčane in neizrečene besede pomenijo, da preklinjam življenje, da se zapiram in ostajam sam. Frančiškovi bratje (p. David Šrumpf, p. Darko Žnidaršič in p. Simon Peter Berlec), ki smo Vaši sopotniki pod Južnim križem, pred Bogom izrekamo besede blagoslova za Vas, Vam pa izrekamo iskreno zahvalo za vse dobro, ki ga prejemo preko Vaše ljubezni in dobrote.

Želim, da bi svoje življenje dojemali kot dar. To še posebej želim tistim, ki vam je te dni iz tega ali onega razloga hudo in vas breme življenja teži. Želim vam upanja in zaupanja, kajti božič nam z rojstvom Boga med nami sporoča, da bo imelo zadnjo besedo v našem življenju Božje prijateljstvo, ki je namenjeno vsakemu od nas. Želim vam tako močne vere v zmago Božje in človeške dobrote, da zaupanje vanjo ne bo zamrlo v vašem srcu noben dan prihajajočega leta 2022, ampak vas bo napolnjevalo z neizčrpno voljo ter veseljem do življenja in prizadevanja za vse, kar je resnično, dobro in lepo.

Sebi in Vam želim, da bi v teh predprazničnih dneh in tudi kasneje, zmogli vsak dan komu polepšati življenje.

p. Simon Peter Berlec



IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

SINODA O PRENOVI CERKVE

Papež Frančišek je za oktober 2023 v Rimu sklical škofovsko sinodo, namenjeno prenovi krščanstva oziroma prenovi Cerkve ob začetku novega tisočletja. Uvod vanjo je triletno sinodalno dogajanje, ki se je začelo 9. oktobra v sinodalni dvorani v Vatikanu, na ravni škofij pa teden dni pozneje. Papež Frančišek je nagovor ob odprtju sinode začel z besedami: »Nekdo, torej bogat človek, sreča Jezusa, medtem ko je On šel po poti.« Kot je povedal v nadaljevanju, evangeliji večkrat predstavijo Jezusa, ki se na poti pridruži človeku, hodi z njim, mu prisluhne ... tako hodi tudi z nami in nas doseže tam, kjer smo, včasih na propadlih poteh življenja. Po papeževih besedah udejanjati sinodo pomeni hoditi po isti poti skupaj. »Poglejmo Jezusa, ki na poti najprej sreča bogatega človeka, zatem prisluhne njegovim vprašanjem in mu na koncu pomaga razločevati kaj storiti, da bo imel večno življenje. Srečati, poslušati in razločevati so trije glagoli sinode«, je dejal papež in se zatem ustavil pri vsakem od njih. Prvi del sinodalnega dogajanja, ki se odvija predvsem na ravni krajevnih Cerkva,

bo trajal do 15. avgusta – praznika Marijinega vnebovzeta 2022. Do takrat naj bi bili pripravljene povzetki sinodalnega dogajanja v posameznih deželah, ki jih bodo pripravile škofovske konference.

ZAČETEK SINODE V SLOVENIJI

Pri nas so na sinodalno pot najprej stopili v mariborski nadškofiji. Nadškof Alojzij Cvikel je pri uvodni maši med drugim dejal: »Ne gre samo zame in moja misel ter moj prav ... Že drugi vatikanski koncil se je odločil za skupno hojo. Gre torej za oživitev te odločitve, kjer ima prednost 'mi' pred 'jaz'.« Kot je še povedal, sočasno ob sinodalnem procesu začenjajo večletno pot razmišljanja o pastoralnem povezovanju župnij, pozornost bodo namenili tudi pripravi župnijskih sodelavcev oziroma tistih, ki so pripravljene prevzeti kakšno vodstveno nalogo »s skupnim ciljem, da v naša občestva vrnemo življenje, ustvarjalnost in odgovornost«. V murskosoboški škofiji so začetek sinode povezali s petdesetletnico izhajanja zbornika *Stopinje*, zato je slovesnost potekala v Odrancih. Škof Peter Štumpf je med drugim spomnil: »Nad Cerkvijo so zmeraj divjali viharji. Nanjo so prežale notranje in zunanje nevarnosti. Kjer je reševala težave tako, da se je zatekala v duhovno prenavo, je iz krize izšla prečiščena. Kjer se je težav lotila na posveten način, je izgubila svojo duhovno moč.« Kot je še dejal, je sinoda pot, da bi dosegli Božje usmiljenje zase, za Cerkev in



za ves svet. V celjski stolnici so se že v soboto zbrali mladi in pripravili slavljeni večer. Geslo sinode: občestvo, sodelovanje, poslanstvo, so ponazorili že pred začetkom nedeljske maše, ko so v stolno cerkev v procesiji vstopili člani različnih skupin in stanov: otroci, mladi, družine, starejši, osebe s posebnimi potrebami, skavti, redovniki in redovnice, duhovniki, stalni diakoni in škof Maksimilijan Matjaž. Slednji je o namenu sinode dejal, da želi spodbuditi odprt in iskren pogovor ter poslušanje vseh v Cerkvi, in tako gradili občestvo. V koprski stolnici so na sinodalno pot stopili v nedeljo popoldne z molitvijo večernic. Sledila je predstavitev sinode. Škof Jurij Bizjak je poudaril, da potek sinode za večjo sinodalnost v Cerkvi predvideva tri vzajemne stopnje: vzajemno poslušanje, vzajemno delovanje in vzajemno poslanstvo! Na prvem mestu je vzajemno poslušanje. Tudi nadškof Stanislav Zore je na začetku sinodalne poti za ljubljansko nadškofijo opozoril na poslušanje, pa ne le ljudi, ampak tudi Svetega Duha. »Ni potrebno narediti druge Cerkve, potrebno je narediti Cerkev, ki bo drugačna,« je navedel misel nekega francoskega dominikanskega duhovnika. In kako si sam predstavlja Cerkev, ki bo drugačna? »Tako, da bo vsak, ko bo slišal besedo Cerkev, pomislil nase in ne na nekaj zunaj sebe. Ko bomo mi vsi postali Cerkev. Ko bo vsak samega sebe doživljal kot živega in dejavnega, kot nenadomestljivega člana skrivnostnega Kristusovega telesa.« V novomeški škofiji so sinodo začeli z zamikom in poudarili, da bodo »hitreje hodili«. Uvod vanjo je bilo srečanje vseh duhovnikov na pastoralni konferenci

3. novembra v Baragovem zavodu v Novem mestu, in se je čez nekaj dni nadaljevalo na duhovniških dnevih. Po besedah škofa Andreja Sajeta se je s tem začela ustvarjati milost srečanja, medsebojnega poslušanja in razločevanja v škofijskem zboru duhovnikov, ki bodo lahko pot sinode prinašali k vsakemu človeku in konkretno vstopali v občestvo.

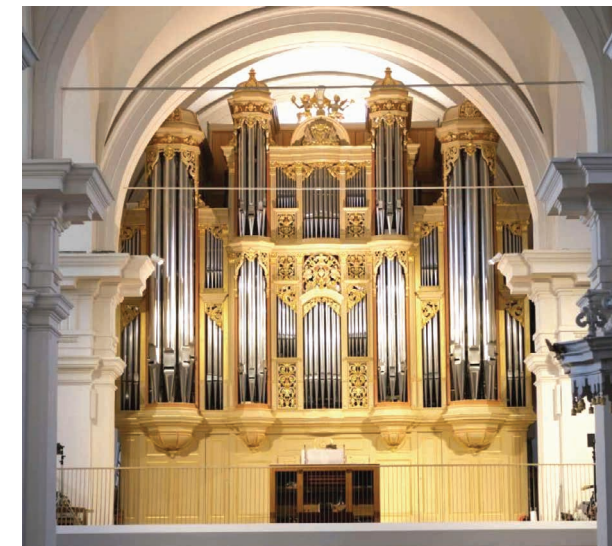
NOV VAL EPIDEMIJE COVIDA-19

V evropskih državah, zlati tistih s slabšo precepljenostjo prebivalstva, med njimi je tudi Slovenija, se je število dnevno okuženih v drugi polovici oktobra in začetku novembra močno povečalo. Nov rekord okuženih pri nas so potrdili 3. novembra, ko je bilo kar 4511 testov na covid-19 pozitivnih. V bolnišnicah so ta dan zdravili 735 bolnikov, 169 v intenzivnih oddelkih. Z vsemi odmerki je bilo takrat cepljenih 53 odstotkov prebivalcev ali 67 odstotkov polnoletnih. Po okuženih in po zasedenosti bolnišnic na število prebivalcev je Slovenija pristala na vrhu lestvice v Evropi. Strokovni direktorji bolnišnic so ob tem opozorili, da so pred njimi najtežji dnevi v pandemiji, a zagotovili, da bolnikov ne bodo zapustili. Po najboljših močeh bodo skrbeli za okužene in za nekovidne bolnike. »Eni in drugi imajo samo eno življenje in za ene in druge se moramo enako boriti. Enim in drugim lahko zagotovimo, da vrat bolnišnic ne bomo zaprli in da bolnikov ne bomo zapustili. Ne moremo pa jim zagotoviti, da bomo zdravstveno obravnavo vseh, ki nas nujno potrebujejo, zagotavljali v okviru najvišjih standardov kakovosti in varnosti. Naredili pa bomo vse, kar

je v naših močeh,« so napovedali. Na porast števila okuženih se je vlada odzvala z uvajanjem strožjega PCT-pogoja (preboleli, cepljeni ali testirani) pri vseh dejavnostih. Pri dokazovanju tega pogoja je potreben tudi osebni dokument. Starostna meja za tiste, ki morajo izpolnjevati pogoj PCT, se s 15 zniža na 12 let. Priporoča se delo od doma, kjer je to mogoče. Predvidene so višje plače za medicinske sestre. Zaprtja države ne bo. Hitri testi in testi za samotestiranje so znova brezplačni oziroma financirani iz proračuna. Začasno je prepovedano zbiranje, razen v ožjem družinskem krogu oziroma skupnem gospodinjstvu. Lokali so lahko odprti le med 5. in 22. uro. Šolarji bodo trikrat na teden testirani v šoli in ne več doma. Glede bogoslužja v cerkvah morajo verniki izpolnjevati pogoj PCT, nositi maske in zagotavljati 1,5 metra medsebojne razdalje.

BLAGOSLOV NAJVEČJIH ORGEL V SLOVENIJI

Škof Jurij Bizjak je 6. novembra v koprski stolnici Marijinega vnebovzetja



blagoslovil nove velike koncertne orgle, ki so prvič obogatile slovesno bogoslužje v tem svetišču. Stolna župnija je orgle dobila pred nekaj leti preko razpisa iz priznane koncertne dvorane Tonhalle iz Züricha v Švici, ki je ob temeljiti prenovi dobila nov inštrument, starega pa želela podariti komu, ki bi ga v primernem prostoru tudi uporabljal. V Kopru so orgle z veseljem sprejeli, čeprav so imeli veliko dela in stroškov z njihovo namestitvijo. Med drugim so morali zgraditi nov pevski kor. Velike 4 manualne simfonične orgle imajo 68 registrov. Leta 1988 sta jih izdelali nemški orglarski delavnici Kleuker in Steinmeyer po načrtih francoskega skladatelja, organista, pianista in pedagoga Jeana Guilloja. Za postavitev orgel v koprski stolnici je bila odgovorna Orglarska delavnica Maribor.

ODGOVORNI ZA ZDRAVJE IN ŽIVLJENJE DRUGIH

Predsednik države Borut Pahor je ob zaostrovanju epidemije covid-19 nagovoril državljane ter pozval k cepljenju in spoštovanju ukrepov. Kot je dejal, potrebujemo drug drugega in tudi dragoceni občutek, da se lahko v težkih časih zanesemo drug na drugega. In zdaj je tak čas. Opozoril je, da število covidnih bolnikov, ki potrebujejo intenzivno oskrbo, hitro narašča, in da se bližamo meji zmogljivosti zdravstvenega sistema. Spomnil je na odgovornost in stiske zdravstvenih delavcev, ki se utegnejo kmalu znajti v položaju, ko bodo odločali, komu bodo nudili zdravstveno oskrbo in komu ne. Lahko jim pomagamo, da do tega ne pride. »Na voljo so nam cepiva, cepimo se. Vsi, brez izjem, pa strogo

upoštevajmo pravilo PCT, spoštujmo ukrepe in priporočila.« Dodal je: »Vem, da del javnosti ne misli tako. Z različnimi predstavniki tega dela javnosti se pogovarjam in se bom še, ker skušam razumeti pomisleke. Toda zdaj bom rekel to, kar pravim tudi v teh pogovorih: vsi imamo pravico do različnih mnenj, nihče od nas pa ne sme ogroziti zdravja in življenja drugih,« je še dejal predsednik Pahor.

VOLITVE 24. APRILA 2022

Predsednik države se je prve dni novembra na posvetovanjih srečal z vodji poslanskih skupin. Posvet je bil namenjen preverjanju podpore kandidatom, ki jih predlaga za različne funkcije in pošlje v potrditev državnemu zboru. Govorili so tudi o volitvah. Po posvetovanjih se je Pahor odločil, da bo februarja prihodnje leto podpisal akt o razpisu rednih volitev v državni zbor; v njem bo kot dan glasovanja določil prvi mogoči datum, 24. april, prvo nedeljo po veliki noči. Včasih je bila to bela nedelja, danes pa nedelja Božjega usmiljenja. Zadnje volitve so bile 3. junija 2018. Po zakonu so redne volitve najprej 135 dni in najkasneje 75 dni pred potekom štirih let od prve seje prejšnjega državnega zbora. Stranke vladne koalicije so napoved predsednika države pozdravile. Upajo, da bo možno do takrat izpeljati pomemben del zastavljenih nalog in zamejiti epidemijo. V opoziciji zahtevajo predčasne volitve. Levi politični blok že od lanskega marca povezuje prizadevanje za padec Janševe vlade. Pri tem imajo močno podporo večinskih medijev, državnih ustanov, kjer so v prejšnjih desetletjih nastavili svoje ljudi, in protestnikov, ki

se poslužujejo tudi nasilja. V zadnjih mesecih lanskega leta, ko je epidemija zahtevala največ smrtnih žrtev, so postavljali svojo vlado, ne glede na ukrepe za zaježitev covida-19. Njihov glavni sovražnik ni bil virus, ampak Janeza Janša, ki ga je treba odstraniti.

PREPOVED TRADICIONALNE SV. MAŠE V KAPELI SV. JURIJA

Župnija Sveti Jakob v Ljubljani poleg cerkve sv. Florjana duhovno oskrbuje tudi kapelo sv. Jurija na Ljubljanskem gradu, kjer je občasno sveta maša, nekaj pa je rednih. Tam vsako leto 23. aprila praznujejo god sv. Jurija. Tu se konča tudi križev pot na grad na cvetno nedeljo, ki se začne ob treh popoldne v cerkvi sv. Florjana. Na nedeljo po



prazniku vseh svetih je od leta 1994 v grajski kapeli sveta maša za pokopane na domobranskem pokopališču na Orlovem vrhu. Oznanjena je bila tudi letos, a je Javni zavod Ljubljanski grad, ki je upravitelj kapele, soglasje zavrnil, češ da je takšna maša v nasprotju z njihovim osnovnim poslanstvom, zato se od tega odločno distancirajo. Javni zavod naj bi sicer mašo dovolil, a se ne sme darovati za domobrince, ki so bili pokopani na po vojni oskrunjenem pokopališču na Orlovem vrhu.

PREDSEDOVANJE SVETU EU

Osrednji dogodek slovenskega predsedovanja je bil evropski vrh v začetku oktobra. Brdo pri Kranju je bilo v tistih dneh politično središče Evrope. Na njem se je zbralo več kot 120 delegacij iz članic EU, držav Zahodnega Balkana in drugih evropskih držav. Na srečanju, ki je prvič v času pandemije potekalo v živo, so bili med drugim predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen, nemška kanclerka Angela Merkel in francoski predsednik Emmanuel Macron. Voditelji članic EU so govorili o pandemiji covida-19, o oživljanju gospodarstva, o vlogi EU na mednarodnem prizorišču, o svojem položaju v zvezi Nato, o varnostnem partnerstvu ZDA, Velike Britanije in Avstralije Aukus ter odnosih z Rusijo in Kitajsko. V drugem delu srečanja so se jim pridružili voditelji držav Zahodnega Balkana. Gostitelj Janez Janša je ob koncu ocenil, da je ta del srečanja razjasnil položaj v regiji, čeprav države, ki čakajo na vstop v EU niso dobile konkretnega datuma. Ministrska in druga srečanja se vrstijo skoraj vsak dan. Na začetku novembra je Janša med drugim sprejel predstavnike Komisije

škofovskih konferenc Evropske unije in predstavnike Konference evropskih Cerkva.

HIŠA KRANJSKE ČEBELE

V prenovljeni nekdanji šoli v središču Višnje Gore so v začetku oktobra odprli



Hišo kranjske čebele. V njej je občina Ivančna Gorica uredila turistično informacijski center in muzej; v stavbi bosta kavarna z gostinsko ponudbo in trgovina z izdelki iz medu oziroma drugimi čebelarскими izdelki. Urejeni bodo tudi center za razvoj podjetništva in nastanitvene zmogljivosti za turiste. Blizu Hiše kranjske čebele že nekaj časa stojita učni čebeljak in železna skulptura čebele. Domačini so pri pri projektu tesno sodelovali s Čebelarско zvezo Slovenije. Izbira kraja ni bila naključna, saj Višnja Gora, ki je stoletja spadala pod deželo Kranjsko, z okolico velja za rojstni kraj kranjske sivke. Leta 1866 je namreč lastnik gradu v Podsmreki pri Višnji Gori Emil Rotschütz ustanovil trgovino s čebelami in jih začel prodajati po svetu. V občini Ivančna Gorica pričakujejo, da bo imela hiša velik pomen tako za oživitev mestnega jedra Višnje Gore kot tudi za tamkajšnji turizem, podjetništvo in delovna mesta.

JUB V ROKAH

AVSTRALSKEGA DULUXA

Najstarejšega slovenskega proizvajalca barv Jub, ki ima svoj sedež v Dolu pri Ljubljani, je za nekaj več kot 194 milijonov evrov kupila avstralska družba Dulux, ki je v lasti Japoncev. Novi lastnik naj bi se zavezal, da bo sedež in proizvodnjo z razvojnim oddelkom ohranil v Sloveniji. Tudi blagovna znamka ostane; Jub naj bi postal izhodišče avstralske družbe za njeno poslovanje v Evropi. Skupina Jub ima dobre rezultate, ob koncu lanskega leta je imela 775 zaposlenih. Poleg Slovenije ima podjetja še v enajstih drugih državah na Balkanu, v srednji Evropi in Rusiji.

VZPOREDNI MEHANIZEM GLOBOKE DRŽAVE

Ekonomist Rado Pezdir je v začetku oktobra javnosti predstavil knjigo Vzporodni mehanizem globoke države. Delo na več kot 500 straneh prikazuje vzporodni sistem ekonomije in bančništva slovenske Službe državne varnosti iz časa Jugoslavije, ki pa deluje tudi še danes. V prvem delu je predstavljen primer pranja milijarde evrov iranskega denarja skozi NLB v letih 2009 in 2010. Dejstvo, da se je to zgodilo 18 let po osamosvojitvi Slovenije dokazuje, da so se strukture globoke vzporodne države iz prejšnjega sistema obdržale tudi v sedanji čas. Gre za vzporodni finančni sistem, ki ga je vzpostavila UDBA v letu 1951 in ga uspešno razvijala mimo države prek »off-shore« podjetij v tujini.

HIŠA USMILJENJA

V Linhartovi dvorani Cankarjevega doma so v drugi polovici oktobra krstno

uprizorili novo komorno opero Tomaža Sveteta Hiša usmiljenja. Nastala je po romanu Ivana Cankarja *Hiša Marije Pomočnice*. Pisatelj je dogajanje postavil v bolnišnico oziroma hiralnico. Glavni motiv pa je hrepenenje umirajočih deklet po nekem boljšem življenju, ki ga končno dosežejo v večnosti. Opera ima osem prizorov, ki bolj ali manj povzemajo vsebino romana; tudi osebe so iste. Med izvajalci je sedem pevcev in šest instrumentalistov Slovenskega komornega glasbenega gledališča. Opero je režirala Eva Hribernik, glasbeno izvedbo pa Simon Dvoršak.

NOVE DVOJEZIČNE TABLE NA KOROŠKEM

V Svečah in Mačah v Rožu na avstrijskem Koroškem so dobili dvojezične krajevne table in smerokaze. Postavili so jih ob državnem prazniku, 26. oktobra. Njihove postavitve se je med drugim razveselil domačin dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev. »Sedaj vem zagotovo: v Svečah sem doma in tukaj sem dobrodošel!« Dvojezične napise bo dobilo tudi 22 vasi v Šentjakobu v Rožu.



ST. RAPHAEL SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

BOŽJA MODROST SE RAZODEVA V SLUŽENJU

V nedeljskih evangelijih v zadnjih mesecih smo znova spoznali izjemno Božje potrpljenje in ponižnost v odnosu do nas. Jezusu se čas njegovega javnega delovanja izteka. Toda učenci niso nič razumeli. Namesto tega so se pogovarjali, kdo je pomembnejši, kdo je največji. Jezus jih vpraša (in sprašuje tudi nas): »O čem se pogovarjate po poti?« Vendar ne izreče nobenega očitka. Pravi samo: »Če kdo hoče biti prvi, naj bo izmed vseh zadnji in vsem služabnik.« Da bi podkrepil svoje besede, pokaže na otroka. Kraljevati pomeni služiti najšibkejšim.

Pretehtajmo ob prazniku Kristusa Kralja, v adventnem in božičnem času naša srečanja, naše pogovore in našo pastoralo v luči njegovega ponižnega vprašanja. Če se pogovarjamo o ljudeh, se pogovarjajmo v zavesti, da govorimo o bratih in sestrh, ki smo jim dolžni služiti, ne pa jih obsojati. Če krasimo cerkev, jo krasimo z namenom, da bo primerno razodevala lepoto nebeškega Jeruzalema, ne pa naše nečimrnosti. Če pojemo v cerkvi, pojmo v Božjo slavo, ne pa zato, da bi nas ljudje občudovali.

Če molimo, molimo v kamrici srca pred Očetom, ki vidi skrito. »Vse, karkoli delamo, delajmo kakor Gospodu in ne kakor ljudem, ker bomo od Boga prejeli povračilo dediščine.«

Bistveno vprašanje tukaj in zdaj je: Kako naj kristjani bolj razodenemo lepoto Gospodove ponižnosti in služenja? »Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel in dal življenje v odkupnino za mnoge« (Mr 10,45). Tukaj lahko Jezusu zakličemo kakor množica iz evangelija: »Kaj naj storimo, da bomo izvrševali Božja dela?« (Jn 6,28) Ne pričakujmo, da nam bo Gospod prišepnil: obnovite vse cerkve, zgradite vrtec, naredite dom za ostarele ... Nič od tega ne bomo slišali, ker Gospod ve, da zgradbe in inštitucije niso nič, če ni vere. Njegov odgovor se glasi: »Božje delo je to, da verujete« (Jn 6,29). Škof in duhovniki najprej iskreno molite, pobožno mašujte in vzljubite drug drugega. Očetje in matere, potopite svoje življenje v zakrament zakona. Bolniki in starejši ljudje, ne pozabite, da je že stoletja vaše glavno poslanstvo biti na križu z Gospodom. Otroci in mladi, izročajte svoje življenje Gospodu, in videli boste velike reči. Če vse to

storimo, bo naša škofija, naša župnija občestvo svobodnih, ponižnih in veselih ljudi, ker bomo Gospodu dali priložnost, da On stori to, kar ve, da potrebujemo.

Anton Gnidovec, župnik, Vinica,
dekan dekanije Črnomelj
(prim. www.skofija-novomesto.si)

MED NAMI JE BILO

Med nami je (bilo) najprej to, da smo čakali in sredi oktobra dočakali, da se spet lahko zbiramo v Gospodovem imenu. »V Gospodovo hišo pojdemo veseli.« Bogu hvala! Seveda moramo še spoštovati predpise, ohranjati varnostno razdaljo, varovati življenje in zdravje. Po ponovnih prvih korakih pa seveda ne pozabimo okrepiti molitve za prenehanje epidemije, za bolne in trpeče, umrle in umirajoče, za zdravnike in zdravstvene delavce in za naše občestvo.

V Gospodu je naša moč, in v našem vernem slovenskem občestvu je naša moč. Vsak od nas šteje, velja pred Bogom, velja v slovenskem narodu in slovenski državi, velja v Cerkvi, tudi če komu Cerkev ravno ne diši. Toda vseeno je zelo pomembno, kakšno podobo in utrip daje vsak, ki je naše gore list, temu prostranemu koščku, ki je na globusu zelo majhen (Slovenija pa je še manjša), in prav tako Cerkvi, ki je



krajevna in vesoljna. Vsak od nas je na potezi s svojim zgledom, z zvestobo v malem, da bomo zvesti v velikem.

V novembru smo znova povezani z našimi rajnimi z molitvijo, mislimi, spomini nanje, z zakladi dobrih zgledov in vrednot, ki so nam jih dali in jih zdaj živimo in ustvarjamo še sami. Na pokopališču v Prekmurju, ki ga obdaja samo živa meja, nas pozdravi napis: »Kar ste vi, smo bili nekoč mi, kar boste nekoč vi, smo mi vsi!«

Sveto mašo za naše pokojne rojake prvo novembrsko nedeljo smo obhajali v Merrylandsu, tokrat že drugič, saj uprava katoliškega pokopališča Rookwood še ne more zagotoviti kapele za bogoslužje na pokopališču, sedeži so omejeni in spet ne vemo, kaj se lahko še spremeni. Tudi na pokopališčih se nismo zbrali k skupnemu blagoslovu grobov, temveč posamič. Pater bom blagoslovil grobove zasebno.

Za obisk pokopališča in molitev za rajne ter udeležbo pri prazničnem bogoslužju Cerkev naklanja POPOLNI ODPUSTEK. Apostolska penitenciarija v Rimu je zaradi razmer po koronavirusu tudi letos odločila, da ta odpustek lahko prejmemo ves mesec november (odlok 28. 10. 2021). Za prejem odpustka, ki ga lahko namenimo našim rajnim, molimo Oče naš, Zdrava Marija in Slava Očetu po namenu sv. očeta, ter izpovemo vero. Poskrbimo za zakrament sprave in tudi pred božičnimi prazniki ne čakajmo na zadnje dni.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Zahvalna nedelja: Praznik zahvale je dan hvaležnosti in zahvaljevanja, vendar ne samo za letino in pridelke,

ki jih dajejo narava in sadovi naših rok (pri nas smo zdaj v pomladi), ampak tudi za druge darove, npr. za spoznanje, svobodo, dobroto, dom, čas, vero. Zahvala zajema vse naše življenje – vse, kar smo in kar imamo.

Letos smo spet doživljali težko preizkušnjo virusa COVID-19. Naperi, žrtve, odpovedi in preizkušnje nas globoko zaznamujejo in oblikujejo v močnejše, pogumnejše in dovetnejše drug za drugega. Prepričan sem, da bomo to sčasoma spoznali, ostali odprtega srca, spoznali Božjo voljo in veliko priložnost, ki nam jo Gospod podarja.



Hvala vsem sodelavcem: pri bogoslužju, na karitativnem, katehetskem in gospodarskem področju in drugod, molivcem in dobrotnikom. Z vsakim izmed vas, ki se je pripravljen dejavneje vključiti v župnijsko življenje, postajamo bolj skupnost, občestvo; bolj Kristusovi, bolj človeški in bolj Božji. Hvala, moji bratje, moje sestre, da smo skupnost v Jezusu in z vsakim dnem bližji drug drugemu!

Prvo sv. obhajilo, 5. december: Na prvo nedeljo v decembru in 2. adventno nedeljo bomo po treh letih spet imeli dva prvoobhajanca. Molimo zanju, za njune starše in družini, stare starše,

botre in sorodnike. Obenem vabimo k sv. maši še druge prvoobhajance, ki ste prejeli zakramente v avstralskih župnijah, da obhajamo praznik še skupaj!

Miklavževanje: prvo nedeljo v decembru (5. 12.) po sv. maši bo samo v primeru, če bodo razmere dopuščale in se bomo lahko spet zbrali polnoštevilno v dvorani.

Srečanje bolnikov in upokojencev v decembru letos odpade.

Na sveti večer, 24. 12., ne bo sv. maše v Merrylandsu, ampak samo zgodnja božična polnočnica v Wollongongu. V Merrylandsu bodo zvečer ob 7.00 obhajali božično sv. mašo melkitski duhovniki in verniki. Ta dan zvečer ni češčenja Najsvetejšega.

Božič – praznik Gospodovega rojstva bomo začeli s praznovanjem družinskega svetega večera, v naši cerkvi sv. Rafaela pa s slovesno sv. mašo polnočnico – opolnoči. Druga sv. maša bo kakor ob nedeljah, ob 9.30 dopoldne.

Dan po božiču praznujemo nedeljo sv. Družine in 31. obletnico slovenskega plebiscita. Po sv. maši bo kulturni program.

Štefanovanje v naši dvorani bomo priredili, če bodo razmere dopuščale večja zbiranja in praznovanja, zato sproti spremljajmo objave.

Na silvestrovo, 31. decembra, bosta sv. maši ob 9.30 dopoldne in tudi ob 7.00 zvečer, ob 6.00 zvečer je češčenje Najsvetejšega.

Novo leto, sobota 1. januar – praznik božje Matere Marije in svetovni dan miru. Sv. maša bo ob 9.30 dopoldne. Zvečer ni sv. maše, ker mašujem v Wollongongu.

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, od aprila do septembra ob 4.00 popoldne. V oktobru je sv. maša spet odpadla, v novembru pa se bomo končno zbrali za naše žegnanje pri sv. maši ob 5.00 popoldne. Gotovo ste pogrešali naše skupno druženje ob Gospodovem oltarju, nekateri pa zaradi bolezni ne morejo več prihajati. Potrudimo se, kot je v naši moči. Za bolne in starejše mi pravočasno sporočite, da jih obiščem in obhajam pred božičnimi prazniki.

Božična zgodnja polnočnica bo na sveti večer, v petek, 24. decembra, ob 8.00 zvečer.

Na novo leto, v soboto, 1. 1., bo sv. maša ob 5.00 popoldne. Pri sv. maši zapojemo zahvalno pesem za leto Gospodovo 2021. Potem pa so svete maše redno vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, v aprilu in čez zimo pa ob 4.00 popoldne. (Druga nedelja v aprilu je cvetna nedelja.)

Sv. maša narodov, ki je bila oznanjena za nedeljo Kristusa Kralja, 21. 11., v



katedrali sv. Frančiška Ksaverija v Wollongongu, zaradi epidemioloških razmer tudi letos odpade.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Zaradi zapore javnega življenja, ki jo je narekoval COVID-19, v avstralskem glavnem mestu nismo obhajali svetih maš od julija do oktobra. Zato upamo in želimo, da se bomo zdaj večkrat videli.

V novembru bo slovenska sveta maša eno nedeljo kasneje, 28. 11., ob 6.00 zvečer. Načrtoval sem, da se v Wollongongu udeležimo maše narodov tretjo nedeljo v novembru, vendar ta maša odpade. Da ne bo zmešnjave, se bomo v Canberri zbrali 4. nedeljo v novembru. V decembru pa bosta dve sv. maši: na redno 3. nedeljo v mesecu, 19. 12., in potem božična, 25. 12., ob 6.00 zvečer. V novem letu 2022 so redne sv. maše vsako 3. nedeljo v mesecu: 16. 1., 20. 2., 20. 3. In v aprilu na veliko noč, 17. 4. (redna 3. nedelja), vedno ob 6.00 zvečer. Upamo in želimo, da bodo razmere zdržale in da bomo živi in zdravi, ker, če začnemo popuščati, bomo drugič z užitkom rekli »še« in potem bo res šlo navzdol. Prosim, obvestite se med seboj.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

Rojaki v Kraljičini deželi se bomo, tako upamo, spet lahko zbrali prvo nedeljo v januarju, 2. 1. 2022, ko praznujemo Gospodovo razglasenje, vendar samo, če bom lahko spet potoval v Queensland. Po sv. maši, ki bo ob 11.00 v dvorani kluba v Ashmoru, se odpeljemo na skupno kosilo in naredimo program za naprej.

NAŠI POKOJNI

DUŠAN CAR je umrl v četrtek, 10. 6. 2021, v Londonderryju, NSW. Rodil se je 22. 2. 1967 v Ljubljani. Po poklicu je bil mehanik. Zapušča ženo Lily – Emanwelo, hčerki Natalie in Olivio, mamo Nežko, brata Roberta in njegovo družino. V bolezni je prejel zakramente. Pogrebno sv. mašo je vodil Fr. Marek Okarma v župnijski cerkvi Matere Božje – Our Lady of the Victories v Horsley Parku v ponedeljek, 21. 6. 2021. Nato je bil pokojnik upepeljen v Pinegrovu. Hvala Robertu Carju za sporočilo in dopolnjene podatke.

JAKOB ROBAR je umrl 20. 6. 2021 v St. Mary's, NSW. Rodil se je 9. 2. 1941 v Stanovskem pri Poljčanah. Od leta 1957 je živel v kraju St. Mary's pri Penrithu. Zapušča ženo Leone, sinova Malcolm in Garryja ter vnuke Jacqueline, Michaela, Matthewa in Marcosa, svoje tri brate in sestro. K pogrebnemu obredu so se zbrali v Pinegrove Memorial Parku v sredo, 30. 6. 2021. Nato je bil pokojnik upepeljen. Hvala Jožici Twrdy za sporočilo.

JOŽE DEBEVEC je po večletni bolezni umrl 1. 7. 2021 v domu starejših S. Antonio da Padova v Rydu. Rodil se je 22. 10. 1930 v Begunjah pri Cerknici v kmečki družini, v kateri je bilo sedem otrok. V Avstralijo je prišel leta 1957. Delal je v tovarnah pohištva in 25 let opravljal mizarska in tesarska dela na Water Board. Leta 1962 je kupil hišo v Croydonu. Slovenski fantje so, ko so prihajali v Avstralijo in bili še samski, svoj prvi dom našli pri Jožetu, in si pomagali, kakor so vedeli in znali. Jože jim je svetoval, naj pridno delajo in varčujejo, da si bodo lahko kupili svoje

hiše. Fantje so mu bili zelo hvaležni za ta nasvet. Radi so se vračali na obisk in bili vsakič znova vesela družba, ki je skupaj premagovala prve korake in si zdravila domotožje.

Jože se je leta 1972 poročil z Milko Dovgan v slovenski cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Bolehal je več let. Poleg žene Milke zapušča štiri otroke in svoje vnuke. Pogrebno sv. mašo zanj so obhajali v župnijski cerkvi Svetega Duha v North Rydu. Pokopan je na pokopališču Field of Mars v Rydu. Hvala ženi Milki Debevec za sporočilo.

ŠTEFAN SEČKO je umrl v torek, 31. 8. 2021, v Queanbeyanu, NSW. Rojen je bil 29. 3. 1930 v vasi Polana na Goričkem v Prekmurju. Živel je pri starših v bližnji Brezovici. Izučil se je za zidarja. V Canberri je dejavno sodeloval v tamkajšnjem slovenskem društvu. Štefan zapušča ženo Duco, sina Stanka in druge sorodnike in prijatelje, v Sloveniji pa sestro Marijo in družino. K pogrebnemu obredu so se zbrali v torek, 7. 9. 2021, v evangeličanski cerkvi Immanuel Woden Valley Lutheran Church v Canberri v Lyonsu, ACT. Štefan počiva na pokopališču Queanbeyan. Hvala Štefki Sečkar za sporočilo.

MILENA LOCHNER, rojena MEDVEDEC, je umrla v domu starejših Gertrude and Abbot v Surry Hillsu, NSW. Rodila se je 24. 10. 1930 na Črnem Vrhu nad Idrijo. Poročena je bila s Frankom Lochnerjem, ki je že pokojni (u. 2012). Milena zapušča sina Roberta z ženo Franjko, hčer Veronico, vnuka Nicholas s partnerico Chi Nguyen in Kaylo s partnerjem Lukasom Kounqoulosom, v Sloveniji pa brate Pavla, Janeza, Fran-

ka, Viktorja ter sestri Pepco in Franco z družinami. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi v Merrylandsu v četrtek, 16. 9. 2021. Milena in Frank počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ZOFIJA HRAST je umrla v nedeljo, 12. 9. 2021, zgodaj zjutraj v Cabrini Villagu v Westmeadu. Rodila se je 18. 9. 1931 na Kanalskem Vrhju pri Kanalu ob Soči. Poročena je bila z Alojzom Hrastom. Družina je bila dejavna v našem občestvu in cerkvi sv. Rafaela. Vsako nedeljo smo se srečali pri Božji službi in ob različnih priložnostih. Zadnjih šest let sta živela v domu starejših Bolton Clarke – Cabrini Village v Westmeadu, kjer sem ju vsak mesec obhajal, večkrat sta tudi prejela bolniško maziljenje. Letos januarja sta praznovala 60-letnico poroke, skupaj z domačimi smo pripravili slovesnost v domu in imeli tam skupno kosilo v nedeljo, 7. 3. letos. Zofija zapušča moža Alojza, hčer Margaret z možem Colinom, sina Petra z ženo Joanne, vnuke Adama, Melanie in Thomasa ter sestrično Milko Stanič z družino. Pogrebno sv. mašo smo zaradi koronavirusnih razmer obhajali v petek, 17. 9. 2021, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v najožjem družinskem krogu in pokojno Zofijo pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu.

MILENA TOMAŽIN, rojena PAVLIN, je umrla v Lithgowu, NSW, 19. 9. 2021. Rodila se je 22. 1. 1949 v Loki pri Šentjerneju. Leta 1968 sta se poročila z Marjanom Tomažinom. Naslednje leto se jima je rodil sin Mitja, februarja 1970 pa je družina pripotovala v Avstralijo. Živel so v Hurlston Parku,

Croydon Parku, Campsiju in od leta 1979 v Wakeleyju. Milena je dobila zaposlitev pri svaku Andreju Sodji in tudi doma je rada šivala za svoje najdražje, naročnike in prijatelje ter izdelovala različne stvari, tudi prevleke za avtomobilske sedeže. Leta 2001 je umrl mož Marjan. Milena je res živela za svojo družino, za sina in vnuke, ki se je bodo hvaležno spominjali. Rada je kuhala, ohranjala je naše slovenske običaje in tudi v bolezni ali preizkušnjah ostala vedra. Zapušča sina Mitja z ženo Annamarie, vnuka Nicolasa in Alanno, nečakinjo Andrejko Andrejaš in nečaka Anthonyja Tomažina in njuni družini. Pogrebno sv. mašo so obhajali v župnijski cerkvi sv. Patrika v Lithgowu v četrtek, 30. 9. 2021. Po sv. maši, besedah slovesa in molitvah je bila pokojnica upepeljena.

ŠTEFAN ZADRAVEC je umrl nenadoma v soboto zvečer, 25. 9. 2021, doma v Rosemeadowu, NSW. Rojen je bil 16. 7. 1940 v Melincih v župniji Beltinci. Štefan je bil po poklicu pleskar. Oba z ženo Heleno sta dejavno sodelovala v življenju občestva in cerkve sv. Rafaela, pri molitveni skupini, skrbela za pecivo in postrežbo v dvorani, sodelovala pri raznih dejavnostih, čiščenju ... Marsikaj sta postorila v našem Merrylandsu. Štefan in Helena sta bila zelo gostoljubna, po romanjih v Penrose Parku, v Mulgoi – na Mt. Schoenstattu in po križevem potu v Campbelltownu na Maryfieldu sta nas rada povabila k sebi domov, da smo poklepetali, popili kavo, si kaj pogledali, si dali pogum za naprej. Tudi za zlato poroko leta 2013 smo se zbrali na romanju in pri njih doma ter popraznovali. Imela sta veliko srce za

svoje otroke, vnuke in za nas, sorojake, in zelo ga bomo pogrešali. Štefan zapušča ženo Heleno, sina Štefana z ženo Tracy, hčer Ivanka, sina Emila, vnukinjo Karino in vnuka Stevena. Pogrebno sv. mašo smo zaradi omejitev obhajali v najožjem družinskem krogu v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 8. 10. 2021. Štefan počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ANGELA ROŽANC, rojena STARE, je umrla v bolnišnici v Liverpoolu, NSW, v četrtek, 7. 10. 2021 zvečer. Rojena je bila 13. 8. 1933 v Vodicah nad Ljubljano. Poročena je bila s Francem Rožancem, ki je bil doma iz Verej pri Divači, in je umrl pred desetimi leti (2011). Angela je rada pomagala v naši cerkvi sv. Rafaela, v dvorani in na misijonu, sodelovala pri molitveni skupini, nekdanji delovni skupini, pri prodaji rabljenih predmetov *Garage Sale* in še marsikje, darovala je za potrebe naše cerkve in Cerkve. Še več pa je seveda družinskih spominov in srečanj v domači družini. Za moža, otroke, vnuke in pravnukinjo je imela veliko srce, prav tako za nas, rojake pri Sv. Rafaelu. Vedno znova nas je osrečevala s svojim nasmehom in nas izročala Gospodu s prijazno besedo in pogledom. Vsako nedeljo in praznik ter vsak prvi petek sta s sosedo in prijateljico Kristino Car prišli k večerni pobožnosti in sv. maši. In kakor drži, da pobožnost prvih petkov v čast Srcu Jezusovemu zagotavlja srečno smrt, tako lahko rečemo tudi za Angelo. Ko se zadnje čase nismo mogli videti pri Božjih službah, smo bili povezani v duhu in molitvah. Ko se je zemeljsko popotovanje iztekalo, se je – kljub omejitvam obiskov v bolnišnici – zbrala

vsaj njena družina, otroci in vnuki z ženami. Počakali smo v čakalnici in se zvrstili po dva in dva, tudi p. Darko, ki sem ji podelil zakramente. Oči je imela priprte. Še me je poznala. Pozno zvečer pa jo je Gospod poklical k sebi. Vsi jo bomo pogrešali, toda vemo, da prosi za nas pri Bogu. Angela zapušča sina Franka z ženo Sue, sina Marka z ženo Katleen, vnuka Stephena z ženo Emmo in hčerko, pravnukinjo Riley, vnuka Cala z ženo Mio, ter Emily, Andrewa, Xavierja in Genevieve, v Sloveniji pa brata Janeza z ženo Marico in družino ter sorodnike. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v petek, 15. 10. 2021, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu in jo pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu, kjer skupaj počivata z možem Francem.

JOŽEFA JOŽELJ, rojena KOTNIK, je umrla 6. 10. 2021 v bolnišnici v Bankstownu. Rodila se je na veliko noč, 28. 3. 1937, v Lipsenju v župniji Grahovo pri Cerknici. V Avstralijo je prišla 3. 3. 1959 iz Trsta z ladjo Toscana. Delala je v več tovarnah. Dne 30. 5. 1959 sta se poročila z Vinkom Joželjem v cerkvi sv. Patrika, The Rocks. Družina je živela v Marrickvillu, od leta 1968 v Zahodnem Fairfieldu, leta 1980 pa so postavili novo hišo v Red Headu, Hallidays. Žal je mož Vinko 23. 12. 1991 še mlad umrl. Jožefa se je takrat preselila v Hallidays Points. Družina je bila redno povezana s slovenskim občestvom, najprej v cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu, nato pri našem Sv. Rafaelu; sodelovali so v Slovenskem društvu Sydney in klubu Triglav. Jožefa zapušča hčer Kristino, sina Vinka in hčer Zdenko, zeta Joeja

in Steva, vnuke Luka, Kathryn, Emmo, Nicole, Aimee, Matthewa in Daniela, pravnuke Oskarja, Leah, Mathiasa, Alessandro in še dva, ki se bosta rodila. V Sloveniji še živijo brata Tone in Slavko, svakinja Milena in njihove družine. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v ponedeljek, 18. 10. 2021, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Jožefa in Vinko počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARIJA – MARA ŠKOFIC, rojena LEBAN, je umrla v bolnišnici v Katoombi, NSW, v četrtek, 21. 10. 2021 popoldne. Rodila se je 21. 12. 1929 v Črničah na Vipavskem. Doma v Sloveniji je bila trgovska poslovodkinja, v poznih petdesetih letih je živela v Izoli. Po prihodu v Avstralijo pa je kot gospodinja, žena in mama skrbela za svojo družino in dom v Unanderri pri Wollongongu. Mož Ciril, rojen v Vrbi na Gorenjskem, je bil mehanik inštalater in dolga leta mežnar naše cerkve vseh svetih v Figtreeju. Umrli je pred dvajsetimi leti (14. 3. 2001). Mara je dejavno sodelovala v naši slovenski skupnosti in cerkvi v Wollongongu, prav tako pa v krajevni župniji v Unanderri. Ko zaradi bolezni ni mogla k bogoslužju, sem jo obhajal na domu. Rada je brala knjige in gledala filme, bila je odlična kuharica. Zadnja tri leta je živela v domu starejših v Springwoodu, da je bila blizu sinu Alanu in njegovi družini. Mara zapušča sina Igorja z ženo Vikki, sina Alana z ženo Jaclyn, vnuke Matthewa, Sama, Natasho, Isabelle in Anthonyja. Pogrebno sv. mašo sem vodil p. Darko v župnijski cerkvi Marije Brezmadežne v Unanderri v soboto, 30. 10. 2021. Sv. maše so se udeležili tudi domači farani, saj je Mara tukaj živela 56 let. Pokopana je na pokopališču Lakeside – Kanahooka.

MARICA ANDRENŠEK, rojena RADOČAJ, je umrla 17. 10. 2021 v bolnišnici v Liverpoolu. Luč sveta je zagledala 26. 6. 1937 v Radočajih na Hrvaškem, v župniji Sv. Juraj, Lešče na Dobri (ob reki Dobri). V kmečki družini je bilo pet otrok (trije bratje in dve sestre). Čas po vojni ni bil lahek, sploh ne za verne ljudi, toda živa vera je bila pri njih doma. Marica je, kakor mnogi fantje in dekleta, šla za boljšim kosom kruha. Na gradu Brestanica sta se spoznala s Srečkom Andrenškom, ki je doma iz Križevca (Sv. Križa) pri Ljutomeru, in se poročila 31. 1. 1959. Septembra sta kot politična begunca šla čez mejo v Avstrijo. Po zaslugi tasta, ki je kot avstroogrski vojak dobil medaljo za hrabrost, sta dobila azil v Avstriji. Na Dunaju se jima je rodil sin Johann – John. Mlada družina se je z ladjo Roma kmalu odpravila v Avstralijo. Živel so v Bonegili in v hostlih v Villawoodu in Cabramatti. Marica je opravljala različna dela. V Avstraliji sta se ji pridružila tudi brat Zlatko in sestra Anka. Marica zapušča moža Srečka, sina Johanna, hčer Julie Marie, vnuke Keroda, Lachlana, Brittany, Stefanie, Roberta, Maksima in Briano, ter štiri pravnuke. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v torek, 2. 11. 2021, in jo pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu.

IVANKA KROPIČ, rojena VERBIČ, je umrla 22. 10. 2021 v bolnišnici v Wollongongu. Doma je bila iz Dramelj pri Celju, kjer se je rodila 5. 12. 1926. Bila je gospodinja, poročena s Simonom Kropičem, ki je že pokojni. Ivanka zapušča sina Simona z ženo Dominique, hčer Ivanko s partnerjem

Eddijem, vnuke Jessico, Ivana, Danielle in pravnuke. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi vseh svetih v Wollongongu – Figtreeju v sredo, 3. 11. 2021, in jo pospremili na Božjo njivo v Kembla Grangu.

MARIJA DJORDJEVIĆ, rojena KREMPL, je umrla v bolnišnici Nepean v Penrithu v petek, 22. 10. 2021. Rojena je bila 6. 12. 1942 v Novem mestu,

mladost je preživljala v vasi Grmovlje. Po poklicu je bila šivilja. S hčerko Vesno sta prišli v Avstralijo julija 1969. Poročena je bila s Svetislavom – Svetom Djordjevićem, ki je že pokojni, umrl je pred tremi leti (2018). Marija zapušča hčer Vesno in druge sorodnike. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 5. 11. 2021, in jo pospremili na pokopališče Pinegrove.

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Spet moram poročati o smrti dolgoletnega in aktivnega člana slovenske skupnosti v Brisbanu.

BRUNO ZAVNIK je umrl 31. avgusta 2021 na Sunshine Coastu. Rojen je bil 22. januarja 1935 v Pivki kot najstarejši sin očeta Cirila in mame Zorke. Imel je še brata Florjana in sestro Marijo. Doma se je izučil za mehanika in tako tudi spoznal bodočo soprogo Mirko. Kmalu se je odločil za beg čez mejo v Italijo. Od tam ga je pot vodila v Avstralijo.

Pogrebno slovo od Bruna, ki ga je vodil Fr Jan Bialasiewicz, je bilo 11. oktobra v kapeli Greg & Weight v Buderimu. Iz pogrebne govora Murrayja Belkina vidimo, da se je Brunova pot nadaljevala v Avstraliji, kjer je bil najprej v Darwinu. Tam je izvedel, da je Mirka že prišla v Brisbane. Zato je kmalu zapustil Darwin in se ji pridružil. Dvaindvajsetega aprila 1956 sta se poročila v katedrali svetega Štefana v Brisbanu. Bruno je delal tudi pri Snowy Mountain Hydro Electric Scheme, kjer je opravljal odgovorna mehanična dela z dvigali in s transportno opremo. Pot ga je vodila tudi v severni Queensland, kjer je sekal sladkorni trs. V Brisbanu je bil voznik taksija in mestnega avtobusa. Z Mirko sta si zgradila dom v Carini, kasneje tudi hišo v Malenyju, in končno v Buderimu. Z Mirko sta skupaj več let vodila bencinsko črpalko Caltex v Roclei, kjer je Bruno opravljal mehanična dela, Mirka pa je skrbela za blagajno in prodajo bencina. Bil je tudi aktiven član



slovenske skupnosti v Brisbanu, kjer je bil leta 1968 blagajnik društva Planinka. Najbolj pa je bil navdušen nad delom slovenske radijske skupine 4EB, kjer je bil leta 1985 njihov *convener* in upravitelj slovenskih radijskih oddaj. Bruno je bil dober balinar. Rad je ribaril, na bližnjih obalah je poznal in prakticiral različne ribiške spretnosti. Ob Brunovi smrti je njegova nečakinja Nives Belkin, kljub težavam in zaprekam zaradi kovida, prišla iz Melbournea urediti vse potrebno za Brunov pogreba in pomagati Mirki. Bruno v Melbourneu zapušča tudi bratranca, nam znanega umetnika Lojzeta Jeriča, ki je za našo kapelico izdelal mozaik Marije Pomagaj. Bruno je bil po pogrebu upepeljen. Bog mu daj večni mir in pokoj.

Ko to pišem, smo že v začetku novembra. Zato se pripravljamo na že tradicionalno srečanje, ki bo v soboto, 6. novembra, pri društvenem spomeniku v Marijini dolini, kjer se z molitvijo rožnega venca spomnimo vseh pokojnih rojakov, društvenih sodelavcev in sorodnikov v domovini, katerih grobov zaradi razdalje in virusnih zaprek ne moremo obiskati. Spomenik je bil zgrajen in blagoslovljen leta 1985 ob obisku ljubljanskega škofa Jožeta Kvasa. Najprej je bil namenjen spominu vseh pokojnih žrtev druge svetovne vojne v domovini. Pobudnik zanj je bil arhitekt Cveto Mejač, ki je naredil tudi načrt in naslikal štiri ikone: sliko trpina – žrtev vojne, beg v Egipt, sv. Krištofa ter brezjansko Marijo Pomagaj. Na žalost so slike na soncu tako obledele, da smo jih zamenjali samo s sliko Marije Pomagaj, ki jo je iz Slovenije prinesla Marica Podobnik. Tudi ta je na vročem avstralskem soncu sčasoma obleдела, zato nam je pokojni pater Valerijan poslal novo brezjansko Marijo. Končno je tudi ta slika podlegla hudim vremenskim pritiskom, zato nam je pater Ciril iz Slovenije prinesel dve novi sliki, narejeni z moderno tehnologijo, ki ne bi smeli obledeti. Na zidove spomenika sproti dodajamo nove granitne table z vgraviranimi imeni pokojnih članov tukajšnje slovenske skupnosti. Spomenik nam omogoča, da se vsaj enkrat na leto z molitvijo spomnimo pokojnih prijateljev in znancev, katerih imena so tam zapisana.

Urednikov poziv, naj več rojakov napiše svoje spomine, je gotovo pripomogel, da se je Lojze Markič v zadnji številki *Misli*, v rubriki BILO JE NEKOČ, lotil zanimivega dopisa. Z veseljem sem ga prečital, saj poroča o naši emigraciji in začetkih v Avstraliji, ko smo bili še samski. Takšni dopisi zelo obogatijo revijo *Misli*. Pred leti je tudi Cilka Žagar izdala zanimivo knjigo *Australian Slovenians*, v kateri je zbrala življenjepise številnih rojakov, ki živijo v Avstraliji. Ko berem posamezne zgodbe avstralskih Slovencev opažam, da ima vsak zanimivo pot, ki je edinstvena in bogata z izkušnjami in doživetji. Zato upajmo, da se bo še več rojakov lotilo pisanja spominov za to rubriko.

Mirko Cuderman

Zahvala

Ob nenadni smrti moža Jožeta Voharja se v imenu svoje družine iskreno zahvaljujem za cvetje, pisma in telefonska sožalja, ki so nam v teh žalostnih trenutkih olajšali bolečino. Posebna hvala Jožetu in Marti Gjerek in vsej njuni družini za neizmerno pomoč in tolažbo. Hvala vsem.

žena Paula z družino

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Brez naslova (10)

Fino je, ko hočeš zapisati nekaj in se ti začne v glavi vrteti in odvijati film, ki te odpelje čisto nekam drugam. Vsakič, ko bi kaj napisal, bi bilo drugače. Prav v tem je lepota delovanja človekovega uma. Zakaj se potem žrem, če se misli kar nočejo postaviti skupaj in steči gladko in smiselno?

Vse to razmišljam še v postelji, ko premlevam, kaj bi napisala tokrat, saj se tudi meni že počasi zdi, da se je ustavil čas in ne bo nikoli drugače. Da ne bo pomote – ure, dnevi, meseci in leta še vedno in zmeraj bolj letijo s svetlobno hitrostjo, še vedno se preveč hitro staramo, še vedno poletje kot bi mignil zamenja zima in še vedno je tisti del leta, ko so dnevi milostno dolgi, precej kratke sape (trenutno imamo pri nas »noč« že ob petih popoldne). Smo pa zadnje leto, zdaj že skoraj dve, zataknjeni v nekem izgubljenem času, kakršnega smo, še ne tako dolgo nazaj, gledali samo iz varnega udobja domačega kavča v znanstveno-fantastičnih filmih na televizijskih zaslonih. Poplave, potresi, zunajzemeljska bitja, roboti, zombiji in različne pošasti, epidemije vseh sort, virusi ... Zdaj smo sami v tem filmu. Včasih se mi črnogledo zazdi, da se spreminjamo v zgoraj naštete antijunake: zagledani v svoj prav, sprti med seboj, sovražni do sveta, oboroženi s taktično strategijo le svojega preživetja.

Mi je rekel dober prijatelj, ko sem v telefonskem pogovoru obupovala nad solidarnostjo človeškega rodu, da kaj mi je treba brati različne bedaste in žaljive komentarje na Facebooku, in zakaj se tako žrem zaradi tega, saj to meni sami ne pomaga kaj dosti. Naj se raje posvetim sebi in si prizadevam, da me take stvari ne bodo vznemirjale. V meni je rešitev. Lep in dobronameren nasvet, ampak tega ne zmorem, ne znam. Mislim, da bom še kot prah in pepel letala naokrog in v ljudeh iskala lepoto, pravičnost in dobroto.

Prijateljica me opozori na intervju z dr. Erikom Brecljem, kirurgom na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, ki je pred petnajstimi leti z javnim pismom razgalil korupcijo v zdravstvu. Optimist po naravi, pokončen človek, ki ne molči. Prepričan je, da je odziv Slovencev na epidemijo pokazal, kako zelo smo nepripravljeni na svet, ki nas čaka. Med drugim pravi: »Meni se zdi, da je svet razpet med dve sili: ena je naravni zakon, po katerem zmaguje močnejši, druga



je etični zakon humanizma, po katerem je človeštvo močno toliko, kolikor je močan njegov najšibkejši člen. Prvi zakon zapoveduje tekmovalnost in zmago močnejšega, da se tako ohranja in množi najbolj zdrav, najsposobnejši in najiznajdljivejši del naše vrste; drugi zakon zapoveduje pomoč šibkemu, sočutje, enakopravnost. Nikogar ne pusti za sabo. Vsa naša zgodovina je razpeta med ti dve sili. Verjamem, da smo s prvim zakonom rojeni tako močni kot šibki. Drugi zakon je stvar vzgoje, izobrazbe, izdelane čustvene inteligence. Vrednota premoči močnejšega nam je dana sama po sebi, vrednota enakih možnosti je nekaj, kar od nas zahteva duhovni in razumski napor. V obdobjih globokih travm in nesreč naraste število tistih, ki brez pomoči ne preživijo, hkrati pa te travme močno razburkajo naše notranje dogajanje. Velikokrat spodbudijo pripadnost skupnosti in ošibijo gon po premoči. Ampak to je teorija: bo skupnost zaradi nesreče, ki jo doživljamo, res postala boljša? Ne vem, travme še ni konec.«

Še kar ne najdem rdeče niti, očitno bodo tokratne *Polovinke* malo zmešane. Zmešane, kot so ta hip barve na semiškem vrtu, ki se ne morejo odločiti, katera bi bila glavna. Barve v mojih najljubših odtenkih – rdeče-oranžno-rumenih –



Barvni živžav na domačem vrtu: javor, ruž, jesen, smreka

drevesom in grmom bi zdajle njihov okus za barvne kombinacije po mojem zavidali največji modni kreatorji. Take barve sem jeseni, ko sem še živel v Avstraliji, iz Melbourne hodila gledat v Bright, doma pa jih imam pred nosom. Letošnja slovenska jesen pa je poleg barv radodarna tudi z gobami in kostanjem. No, z gobami je za naju z Branetom vedno darežljiva, saj poleg jurčkov in lisičk nabirava tudi tiste, nad katerimi se belokranjski gobarji zmrdujejo, čeprav so travniki in steljniki posejani z njimi

in so odličnega okusa: turke, dedke, dežnikarice, ježke, maslenke, sirovke Te oranžne lepoticke, iz katerih se pocedi oranžni mleček in odtrgane postanejo rahlo zelenkaste, so s svojim pikantnim okusom meni najljubše. Pa še težko jih zgrešiš. Posvojila sem tisto gobarsko pravilo, da več ko je različnih gob, boljša je juha; in ker je letos *deluxe* tudi kostanj, slaček in praktično nečrviv, se s pasjega sprehoda nikoli ne vrnem praznih rok. Počutim se kot divji lovec, ki je ujel slasten plen, zadoščen je, da sva si sama priskrbela kosilo, pa je itak neprecenljivo.

To jesensko nabiralstvo me vedno spomni tudi na Avstralijo; na Elico, s katero sva, kar tako, mimogrede, skoraj iz avtomobila, nabirali sirovke, in na Danijelo, kako sva na nekem tasmanskem pašniku nabrali črno smetarsko vrečo čvrstih belih gob, ki jim še danes ne vem imena. Danijelin ata je, ko sem mu jih

pripravila z jajčkom, navdušeno zagodel: »Mmm, tele imajo pa čisto slovenski okus!« Tudi dišale so čisto po slovensko. Ko sem pred nekaj dnevi najino semiško vrtno razkošje, nekaj fotografij te zasebne živopisane jeseni, poslala Danijeli v Avstralijo, mi je napisala: »Pravi raj na zemlji imata, Bog vama daj zdravja in pameti, da bosta vedela, kako bogata sta s tem deležem narave; grozno je, poplave, vulkani, požari, lakota, brezdomci, ebola, covid; a človek, ki ima mali domek in del naravne lepote, je najbolj srečen na svetu.«

Ampak nič ne odtehta človeka, pomislim. Oktobra smo imeli na sodišču zapuščinsko razpravo po pokojni akademski slikarki in grafičarki Tinci Stegovec (1927–2019). Hecno so se staknile najine poti. Pred leti sem si v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v ljubljanskem Tivoliju ogledala veliko razstavo njenih grafik. Bila sem presunjena in začarana nad zgodbami, ki so jih pripovedovale. Ena, z naslovom *Klic*, se mi je še posebej usedla v spomin. Ni mi dala miru, dokler nisem nekje staknila slikarkine telefonske številke in jo poklicala. Kupčija je bila sklenjena, midve pa sva se zblížali in začela sem jo obiskovati na štirinajst dni ali vsaj enkrat mesečno. Bila je zelo razgledana in zanimiva gospa, s katero sva imeli razgibane pogovore o preteklosti in sedanjosti, slikarski umetnosti in literaturi. Kljub nenehnemu strahu, da ji levi režim tudi v starosti diha za vrat, je znala biti zelo duhovita. Do smrti je ohranila bistrost in spomin, čeprav je bila zaradi kronične obstrukcije pljuč (KOP), bolezni, ki si jo je nakopala s čezmernim vdihavanjem tiskarskih barv, skoraj ves čas priključena na kisik. Postali sva, lahko bi rekla, prijateljici.



Tinca Stegovec: Klic, grafika 1978

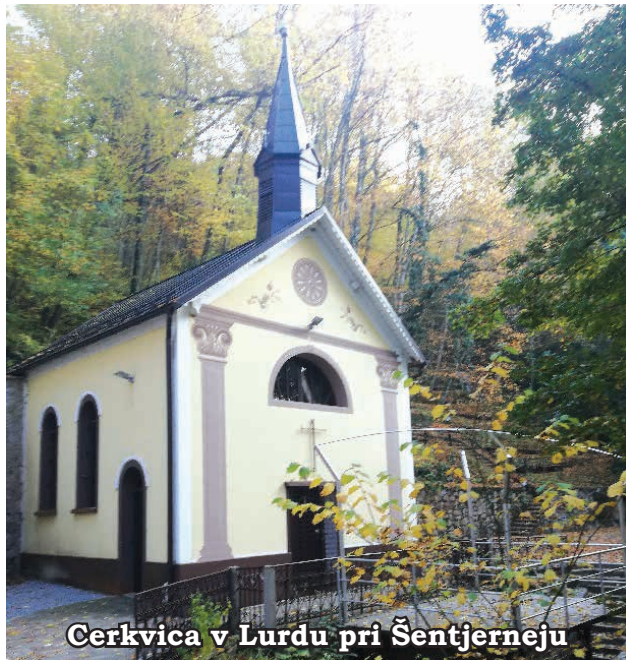
Že leta 2004 je v svoji avtobiografiji *Bilo je takole – romanje za lepoto*, napisala, da mora zdaj »predvsem pospraviti za seboj, dokončno urediti arhiv in zapuščino«. V knjigi, ki se bere kot sprevržena kriminalka, opisuje svoje osebno in umetniško življenje, ki zaradi njene idealistično pokončne drže in odkritega katoličanstva v povojnih časih komunističnega režima ne samo, da ni moglo vzcveteti, ampak je bilo ves čas grobo zatirano. Vrhunska umetnica, ki bi jo drugod po svetu nosili na rokah in se hvalili z njo, je bila doma dobesedno cenzurirana. Vztrajala je vsemu navkljub, ker je bilo sprejetje njene umetnosti v rodni deželi, zanjo bistveno. Kot se pri ljudeh, ki se jim je godila krivica, rado zgodi, je umrla brez oporoke, ne da bi pospravila za seboj. Ostalo je le pri ustnih željah, ki jih je nenehno ponavljala trem ljudem: meni, gospej, ki je bila nekakšna njena osebna asistentka, in direktorju galerije, kateri si je želela zapustiti svoja dela in arhiv. Bogve zakaj tega ni imela moči zapisati; zaradi

tolikih razočaranj je bila nezaupljiva vse do smrti. Ker ni imela sorodnikov, smo se tako mi trije kot priče pojavili na sodišču, da bi skromna posest gospe Stegovec, z razdelitvijo katere se je tako obremenjevala, končala tam, kjer si je želela. Če nam je uspelo, ne vem, vendar močno upam, da je njena ljuba domovina vsaj po smrti ne bo razočarala. To bi si zaslužila kot velika umetnica, predvsem pa kot velik človek.

Zgodba o Tinci je bila spet en utrinek, ki mi je kar priletel v pisanje. Ker je bilo moje sodno pričanje za uresničenje njene želje morda največ, kar sem v zadnjih dveh mesecih naredila po človeški plati. In ker mi je zdaj že jasno, da tele *Polovinke* pravzaprav imajo rdečo nit. Človeka v vsej njegovi bedi in veličini. Vsak od nas pozna eno in drugo, včasih tudi oboje hkrati. Nekega popoldneva, tik pred praznikom vseh svetih, sem bila tako na tleh, da sem rekla Branetu: »Daj, pelji me no v Lurd, samo Marija mi lahko »pomaga!« Tudi na Dolenjskem imamo namreč pravi pravcati Lurd, votlino in cerkvico z lurško Materjo Božjo sredi gozda blizu Šentjerneja, ki ga do takrat še nisem obiskala. Sem se pa o tej božji poti naposlušala od prijateljice Branke. Njena mama Mici je tja kot mlado dekle peljala hudo bolnega nečaka, ki je potem ozdravel. Mami se je dolenjski Lurd za vedno usedel v srce in z njim je »okužila« tudi svoje najbližje. Po njeni smrti (dočakala je 97 let) je Branka ob stoletnici njenega rojstva najela avtobus za sorodnike, znanke in prijatelje, in vse skupaj, mami v spomin, peljala v Lurd. Vso pot so prepevali, saj je bila Mici vesela ženska. Voznik avtobusa, mlad fant, je po vrnitvi stopil k Branki s solzami v očeh in ji rekel: »Hvala vam, še nikoli nisem doživel česa tako lepega.«

Moj odmerjeni prostor za pisanje je že krepko pri kraju. Možgani pa v dir. In so izbezali še eno zanimivo misel, ki sem jo srečala na oglasni tabli v meni zelo ljubi cerkvici sv. Jožefa v Starem trgu ob Kolpi. Bila je ena od tem za premišljevanje na mladinskem oratoriju, kjer se mladi lotevajo bistvenih bivanjskih in božjih vprašanj. Zapisal jo je Carlo Acutis, italijanski najstnik, ki je pri petnajstih umrl za levkemijo in bil kasneje proglašen za blaženega. »VSAK ČLOVEK SE RODI KOT ORIGINAL, A VEČINA JIH UMRE KOT FOTOKOPIJA.« Kaj je v življenju torej zares pomembno? Zate. Ne da bi komu škilil čez ramo, brez »plonkanja«. Res vredno razmisleka v teh zloveških časih.

Ostanite originali, tako kot Božje dete, to vam za božič želim.



Cerkvica v Lurdu pri Šentjerneju

Dragi moji sovrstniki in sovrstnice,

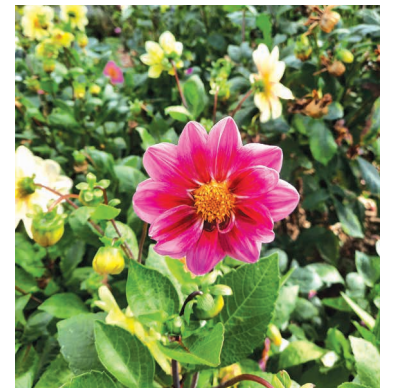
zadnje čase sem redno dobivala sporočila, da je kakšen od mojih sovrstnikov padel. Avstralci sicer pravijo: »Imel sem padec.« Ne rečejo: »Padel sem.« Spotaknejo se, zavrti se jim, potolčejo se in polomijo. Julija si je polomila rebra, Stefan si je razbil glavo, Dominik kolena, Franc si je zlomil kolk, Barbara je dobila buško na glavi. Jaz sem jih opozarjala, naj bodo previdni.

Včeraj sem skoraj sama padla. V trenutku, ko sem se spotaknila in se mi je zavrtelo, sem se se spomnila zdravnikovih besed: »Če boš padla, se boš polomila, ker imaš krhke kosti.« Namesto da bi padla na obraz, sem se uspela sesesti na cesto. Hitro sem se ozrla okrog – še dobro, da me ni nihče videl. Bila sem na opalnem polju, sama v »bušu«. Ko sem si oddahnila, sem hotela vstati. Nisem mogla. Na vse načine sem se skušala oprijeti trave in zemlje, da bi vstala. Po kolenih sem šla do bližnjega drevesa in se skušala po njem potegniti v pokončno držo. Izčrpana sem dosegla vejo in se obesila nanjo, vendar se nisem mogla spraviti pokonci. Po približno eni uri sem se vdala v usodo in šla po kolenih nazaj do ceste, da bi počakala na pomoč. Prišla je neka ženska in mi hotela pomagati, toda moja kolena so klecnila in me niso držala. Pripeljala je avto do mene, da sem se ob njem počasi dvigala, in z njeno pomočjo sedla vanj. Peljala me je domov, ker nisem hotela v bolnico. Počakala je, da sem telefonirala Juliji, pa je ni bilo doma. Potem sem klicala Patricio, ki je rekla: »Sem že na poti k tebi.« V naslednji uri so klicali Julija, Ember, Dominik, Lisa in Fatima. Od napora sem dobila zelo hud glavobol in noge me niso držale. Vzela sem močne tablete in hotela počivati, vendar so ljudje prihajali s kosilom, pecivom in pijačo. Zelo nerodno mi je bilo, da sem povzročila takšno paniko.

Sklenili smo, da je bil to zame dober in poceni opomin, da ne bom več sama vandrala po opalnem polju, in da bom s seboj zmeraj vzela telefon. Nisem polomljena, niti ranjena, zato hvala Bogu za ta opomin.

Ta dogodek me je tudi opomnil, kako pomembni so prijatelji, in kako hitro so v stiski pripravljeni pomagati. Spomnila sem se Anice iz Queenslanda, ki je Slovencem v starostni dom nosila kosila. Rekla je: »Mogoče bo tudi meni kdo pomagal, ko bom potrebovala pomoč.« Bog res dobro plačuje na različne nepričakovane načine. Vedno se najdejo ljudje, ki povrnejo vse dobro. Zdaj vem, da sem tu doma, in da so ljudje okoli mene moji domači.

Čez nekaj dni so me poklicali iz Dubba, Sydneyja, Melbournea in Canberre. Spraševali so me, kako sem okrevala. Bila sem prijetno presenečena, da smo tako tesno povezani. Zdi se mi, da ima zasluge tudi korona. Vsi smo v izolaciji in pogrešamo novice in prijateljske stike.



Cilka Žagar



P. DAVID ŠRUMPF OFM
47 Young Avenue
West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov:
PO Box 156
WELLAND SA 5007
Mobitel – p. David: 0497 097 783
Telefon v Melbourne:
03 9853 7787; E-mail:
slomission.adelaide@gmail.com

Slovenian Mission Adelaide

Z malo neobičajnimi občutki se lotevam tokratnega pisanja o dogajanju v Adelaidi v zadnjih dveh mesecih, saj v tem času tam nismo imeli slovenske maše. Imeli smo jo še prvi dve nedelji v septembru, potem pa sem zaradi obveznosti odšel v Melbourne. Kmalu po prihodu sem, že v septembru, na južnoavstralske zdravstvene oblasti vložil prošnjo za potovanje »domov« v Adelaido ob koncu septembra, pa jo je poseben odbor pričel obravnavati šele pred dvema tednoma in jo še vedno obravnava. Možno je, da bom dobil odgovor šele po 23. novembru, ko Južna Avstralija napoveduje odprtje meje in

nemoteno potovanje. To pa so ažurni in delavni južnoavstralski uradniki! Največ, kar sem lahko v tem času naredil, je to, da »smo se slišali« prek radijskih valov. Hvala lepa Rosemary za to možnost in priložnost!

Videti je, da se v Avstraliji pandemija umirja, medtem ko so ponekod po svetu še vedno krizne razmere, med drugim tudi v Sloveniji. Verjetno gre to pripisati visokemu odstotku cepljenih, kar bo končno tudi meni pomagalo, da bom lahko redno prihajal v Adelaido. V zadnjih dveh letih sem prihajal, kolikor sem mogel, trikrat po dva tedna sem preživel v domači



Tako kot lani sem se tudi letos pokojnih iz Adelaide spomnil v Melbourne, pri molitvah na pokopališču v Heidelbergu.



Polje oljne repice (canola) ob Lake Albertu na zadnji dan meteorološke zime

karanteni in bil kakih petnajstkrat testiran. **Zato se tudi tukaj zahvalim vsem, ki ste se cepili, ter pozivam in prosim tiste, ki se še niste, da to storite. To nam nalaga ljubezen do bližnjega in odgovornost do svojega lastnega življenja in zdravja.** Papež to vedno znova poudarja. Kdor zaradi neutemeljenega vzroka ne sprejme cepiva, greši proti svetosti življenja.

Upam, da bom takrat, ko boste prebirali te vrstice, že med vami, da bomo lahko s **praznikom Kristusa Kralja** skupaj zaključili to bogoslužno leto in vstopili v **adventni čas priprave na božični praznik Kristusovega rojstva**. V cerkvi bomo postavili in blagoslovili **adventni venec ali adventno znamenje**, ki nas bo s štirimi svečkami opozarjal, da se približuje Božji prihod: ne samo praznovanje njegovega rojstva, ampak tudi njegov končni prihod ali naš prihod pred Božje obličje, ko bomo prestopili prag tega sveta in smrti. Tudi v vašem domu si postavite znamenje s štirimi svečkami. **Čujmo in bodimo pripravljeni!**

O mašah v decembru in ob praznikih se bomo sicer še sproti obveščali, spored bo pa podoben kot vsako leto: maše na adventne nedelje, na sveti večer 24. decembra ob 9. uri, na božič ter naslednji dan, ko je sicer praznik sv. Štefana, a ker je letos to edina

nedelja med božičem in novim letom, je to **praznik Svete Družine, naše »žegnanje«**. Kot Slovenci pa se bomo ta dan pridružili tudi rojakom v domovini in po svetu in praznovali **dan slovenske samostojnosti in enotnosti** v spomin na razglasitev rezultatov plebiscita, kjer se je velika večina prebivalcev Slovenije odločila za življenje v svobodni in samostojni državi Sloveniji.

Maše bodo potem še vsaj **na novo leto, 1. januarja, ko praznujemo praznik Marije Božje Matere** ter obeležujemo tudi svetovni dan miru, in naslednji dan, v nedeljo 2. januarja, ko praznujemo v Avstraliji **praznik Gospodovega razglasenja ali svetih treh kraljev**, ki ga praznujejo v Sloveniji in ponekod po svetu 6. januarja.

O pokojnih mi tokrat ni treba poročati, saj nisem izvedel za nobenega rojaka ali našega prijatelja, ki bi se v tem času poslovil od nas. Kar nekaj rojakov pa je v domovih za starejše, ali so bolni doma ali po bolnišnicah. Spomnimo se jih v naših molitvah in v upanju, da bodo lahko spet z nami, ko se zberemo pri slovenski maši v naši cerkvi. Tisti, ki ne boste mogli priti, me pokličite na moj telefon (0497 097 783) in vas pridem obiskat ter vam prinesem zakramente moči in Božje ljubezni.

Lep pozdrav in nasvidenje!

POZDRAV, ČESTITKA IN VOŠČILO



Dragi p. Simon Peter - glavni in odgovorni urednik jubilejne revije Misli Thoughts, p. David - tehnični urednik in sydneyški p. Darko, oba že dolgoletna člana družine slovenskih Frančiškovih bratov v Avstraliji, ki sedaj s sodelavci ohranjate to, kar so pred sedemdesetimi leti zaorali v ledino prva dva patra Klavdij Okorn in Beno

Korbič s sodelavci (januar 1952 do aprila 1953) in potem v teh sedemdesetih letih nadaljevali kot uredniki: p. Rudolf Pivko (maj 1953 do septembra 1955); p. Bernard Ambrožič (od oktobra 1955 do februarja 1972), p. Bazilij Valentin (od marca 1972 do julija 1997), p. Metod Ogorevc (od avgusta 1997 do avgusta 2001), p. Ciril A. Božič (od septembra 2001 do februarja 2020; zlate Misli leta 2002!) in od marca 2020 dalje p. Simon Peter Berlec. Seveda smo se glavni uredniki vedno dobro zavedali, da so Misli versko in kulturno poslanstvo slovenskih frančiškanov v Avstraliji.

S hvaležnostjo se spominjam vseh, ki so (ste) v teh sedemdesetih letih skrbeli, oblikovali in podpirali poslanstvo slovenskih Frančiškovih bratov v Avstraliji in vseh vas, ki to še vedno delate. Dragi naročniki, dobrotniki in sodelavci, hvala!

V sredo, 10. novembra 2021, sva z Marijo Anžič, tehnično urednico in oblikovalko Misli v času mojega



urednikovanja, poromala na Brezje in ob mozaiku Marije Pomagaj na trgu pred baziliko, daru avstralskih Slovencev Brezjam (delo Lojzeta Jeriča iz Melbourn, 6. julij 2014), priporočila tudi vse vas, drage rojakinje in rojaki in prijatelji slovensko-avstralskega občestva. Marija Pomagaj nas vse močno povezuje. Seveda tudi Svetogorska Kraljica, bi gotovo dodal p. Simon Peter; pa tudi Ptujskogorska Marija, ki nas ogrinja s svojim plaščem, naj doda Štajerec p. David! Pa se bova s tem strinjala tudi p. Darko in p. Ciril, oba nekdanja Brezjana.

V mesecu novembru se seveda še na poseben način v molitvi in pri daritvi svete maše s hvaležnostjo spominjamo vseh naših dragih rajnih. Naj bodo deležni blažene večnosti v objemu dobrega Stvarnika, nebeškega Očeta.

Adventni čas, ki je pred nami, pa naj nas pripravi na veselo praznovanje božične skrivnosti učlovečenja Besede - človekovega Odrešenika Jezusa Kristusa. Želim vam in seveda tudi sebi, da božični prazniki in dar novega leta 2022 prinašajo blagoslov in moč za sprejemanje tudi križev in preizkušenj življenja. Bog Oče naj nas vse po Jezusu Kristusu in po daru Svetega Duha blagoslavlja.

Prisrčen pozdrav, čestitke za jubilej Misli (70), cerkvi in občestvu v Merrylandsu za zlati jubilej, pa tudi za vaše osebne jubileje. Naj bo vsak dan prazničen, saj je vsak dan poseben Božji dar vsakemu izmed nas.

Srečno in blagoslovljeno; zavito v pozdrav, čestitko in voščilo: Bog živi!

Kamnik, 16. november 2021

p. Ciril A. Božič
Marija Anžič



BILO JE NEKOČ ...

izpod vašega peresa

Vsak človek je nekemu dar Draga Gelt

Rodila sem se 12. januarja 1948 na Dobrovi pri Ljubljani. Mama Frančiška, rojena Kos, je bila iz kraja Brezje, le nekaj kilometrov od Dobrove proti Horjulu. V



Ata, mama in otroci

družini je bilo 13 otrok – mama je bila najmlajša. Oče Ivan se je rodil na Brdu pri Ljubljani. Mati mu je zgodaj umrla in oče se je spet poročil. Kot mlad fant je odšel služiti na kmetijo na Dobrovo, kjer sta se ata in mama tudi spoznala: oče hlapec, mama dekla na sosednji kmetiji. Nista veliko govorila o tistih časih. Mlada sta se poročila. Rodilo se jima je devet otrok: osem deklet in zadnji fantič. Francka, Ivanka, Mici, Pavla, Vera, Tončka, Minka, jaz in Ivan. Najstarejša,

Francka, je bila kar sedemnajst let starejša od mene in je nas, mlajše, tudi pazila in skrbela za nas, da je mama lahko pomagala na sosednjih kmetijah. Oče je dobil službo v tobačni tovarni v Ljubljani.

Velikokrat smo bili kot otroci lačni, smo pa zato večkrat peli na krušni peči in pozabili na lakoto. Mama nam je dosti pripovedovala o vojnem času, kako so bežali in se skrivali v sosedovih kletih. Naša hišica – preurejena kovačnica – ni imela kleti. Na koncu veže smo imeli stranišče in zadaj drvarnico za nekaj drv, par kokošk in majhen svinjak.

Ata so Italijani takoj po okupaciji Ljubljane odpeljali v Italijo, kjer je bil do kapitulacije v koncentracijskem taborišču. Po vrnitvi domov so ga Nemci odpeljali v delovno taborišče, na kmetijo blizu Mauthausna. Večkrat nam je kasneje pokazal črno žlico, ki jo je prinesel iz taborišča. Kdor ni imel žlice, tudi hrane ni dobil. Spoštoval je svojo črno žlico in jo uporabljal do smrti. Mama je bila vse do konca vojne sama z otroki.

Najpomembnejše je bilo, da smo se imeli radi. Vedno smo bili prijatelji med seboj. Še vedno smo si zelo blizu in si med seboj pomagamo. Vedeli smo, da nam

starša ne moreta dati več hrane, sploh pa ne igrač. Naredili smo si jih sami – punčke iz cunj, pa loke in »fičefaje«; v bližnjem gozdu smo »streljali« z lesenimi kljukicami v drevesne tarče. Najbolj zanimivo je bilo spomladi, ko je skopnel sneg. Ob poti je bilo zelo veliko šopov od snega poležane trave in to so bile »glave« naših dam. Vsa pot do znamenja in do velike stare breze je bila naš frizerski salon. Vsak šop trave je dobil drugačno pričesko. Pa hlebčke smo »pekli« iz blata, in boski skakali po lužah, da smo bili vsi mokri, in je kasneje tudi šiba pela.

Imeli smo samo eno spalnico. Mama in ata sta imela svojo posteljo, dve sestri drugo, brat je spal v otroški posteljici, tri sestre na krušni peči, dve v nekakšnem »koritu« v kuhinji in dve v predalu velike mize. Spalne srajce? Kje pa! Za v posteljo smo imeli stare majice ali premajhne bluze. Sploh nismo vedeli, da spalne srajce obstajajo.

Po šoli in med počitnicah smo na sosednjih kmetijah pomagali saditi krompir, jeseni smo ga pobirali, starejše sestre in mama so tudi plele, ličkali smo koruzo. Včasih smo za »plačilo« dobili koruzno ličkanje in ga natlačili v veliko vrečo. To je bila naša slamnjača. Kasneje smo imeli tudi »kovtre« – prešite odeje. Spomnim se, da so jih izdelovale častne sestre v farovžu. Počutili smo se bogati, ko smo imeli prešito odejo.

Z našim delom po šoli smo zaslužili tudi nekaj hrane in sadja. Najboljša je bila skodelica mleka. Zjutraj in zvečer je bila bela kava (knajp in cikorija) in malo mleka. Kostanj, ki smo ga nabrali v gozdu, je mama skuhala za večerjo vsak jesenski večer, pa še za šolsko malico smo ga imeli. Včasih smo jedli tudi prerezan kuhan krompir in naribano črno redkev s soljo in oljem. Ali pa močnik – kuhan bolj na vodenem mleku. Za kosilo je bila največkrat šara (krompir, koleraba, korenček, repa), včasih še par ocvirkov, in smo bili zadovoljni. Mama je spekla najboljši »štrudel« iz jabolk, ki so v vetru ali v nevihti popadala po travi.

Ata je po službi pomagal pri različnih kmetih – ob košnji, žetvi, pripravljanju ozimnice in pripravi lesa. V tobačno tovarno se je vozil s kolesom že zgodaj zjutraj. Otroci smo komaj čakali, da se je vrnil z dela in prinesel dnevni časopis. Najprej je on prebral novice, potem smo ga dobili mi in si ogledali slikanice in zgodbe Mikija Mustra. Vse podlistke smo celo izrezali in jih še dolgo hranili v škatlah na podstrešju. Vsi smo radi brali.

Pozimi smo se radi kepali, ali pa smo se na poti iz šole domov učili plesnih korakov. Dobro smo znali tiste od polke in valčka. S sošolci in sošolkami, vsaj z nekaterimi, se ob mojem obisku Slovenije skoraj vedno srečamo. Lepo je obujati



Srečanje v Ljubljani



Osmi razred na Dobrovi

spomine na tista brezskrbna leta. Tudi s sošolci z učiteljišča se srečamo, če je le mogoče. Praznovali smo že 50-letnico mature. Kam čas beži!

Rada sem imela oder: deklamacije, igrice, petje v zboru in ples. Od šolskih predmetov pa zemljepis, prirodoslovje, slovenski jezik in literature, ter risanje, telovadbo in ples. Zelo rada sem pisala spise, kratke zgodbe in se učila pesmice.

Za državne praznike smo nastopali z deklamiranjem in petjem. Težko je bilo dobiti enaka krilca in bluže za nastop, pa smo si pomagali s krep papirjem. To moje poslanstvo sem prenesla tudi v Avstralijo. Pripravila sem veliko kulturnih programov, recitalov, igrice, v gibe sem uvedla simboliko. Lepo je razveseljevati ljudi, ki spoštujejo slovenski jezik, pesmi, recitacije, simbolične gibe in besedila. Simbolične plesale je kasneje prevzela učiteljica Magda Pišotek, ki je v mladosti plesala klasični balet, in konec je bil še lepši. Vse je bilo kot ena sama pesem, izvedena z besedami, petjem, recitacijami, gibi in plesnimi koraki, simboličnimi pripomočki ter lučmi. Vedno iščem žarke luči, ki poudarjajo in dvigajo lepoto besed, glasbe, gibov in korakov.

Pozimi smo se ob sobotah in nedeljah veselili dramskih predstav. Vsaka okoliška vas je pripravila dramo ali komedijo. Po premierah v domačem kraju so gostovali v združenih domovih okoliških vasi. Kakšno veselje in pričakovanje! Za kosilo smo rajši imeli samo krompir, da smo le mogli na predstave. Lepi, kulturno bogati časi!

Divjakova mama, ki je iz leskovih palic, smrekovih vejic, brinja in pobarvanih lesenih oblancev za cvetno nedeljo za vso vas delala butarice, me je naučila izdelovati tradicionalne butarice.

Častne sestre v Kewju, večinoma iz Prekmurja, niso poznale ljubljanskih butaric. Za prvo cvetno nedeljo v Avstraliji, leta 1969, sem prijateljem Slovencem, Srnečevim in Simunkovičevim otrokom, naredila butarice in tega naučila tudi častne sestre v Kewju.

Tradicijo še vedno ohranjamo. Vsako leto je na cvetno nedeljo polno butaric. Niso tako lepe in originalne s pobarvanimi oblanci – rabimo papir ali pa pentlje – a simbol je živ. Namesto brinja pa imamo na vrhu oljčne vejice.

Ko sem bila majhna, sem sanjala, da bom postala zdravnica. Zdravila sem vse svoje punčke iz cunj. Potem pa je zbolela mama in dobivala toliko zdravil,

injekcij in radioterapij, da sem se odločila, da zdravniški poklic ni zame. Gledati človeško trpljenje – tega ne bi zmogla. Odločila sem se za učiteljišče.

V času, ko sem končala učiteljišče, za mlade učitelje ni bilo veliko prostih mest. Prednost so imeli večinoma tisti, kjer so bili starši ali oni sami člani komunistične partije. Ni se mi bilo težko odločiti za odhod v tujino. Ko je človek mlad, drugače gleda na svet, poln je volje, idealov in poguma.

Leta 1967 sem odšla na obisk k sestri Tončki v Reutlingen v Zahodno Nemčijo, kjer je bila na strokovni praksi. Imela sem turistično vizo in se nisem smela nikjer zaposliti, moj potni list je bil poln prepovedi. Tončka je proti koncu leta rodila sina. Do maja 1968 sem pazila nanj in na hčerko Tončkine prijateljice. Nemci so bili vseh vrst: nekateri prijazni, drugi tihi in nedostopni za pogovor. Nemščina, ki smo se je učili v šoli, mi je pomagala, da smo se kar dobro razumeli. Večinoma so bili prijazni, navadili so se na veliko mešanico narodnosti, ki se je zaposlila v njihovih tovarnah, delavnicah in na gradbiščih. Slovence so imeli radi, ker so bili pridni delavci in se niso pretepali kot mladi nekaterih drugih narodnosti.

Nemčija je bila zelo stroga pri vizumih in odločila sem se, da poskusim iti v Kanado. Predolgo je bilo treba čakati na odgovor. Avstralija je takrat sprejemala veliko imigrantov. Že po nekaj tednih sem dobila vizum in urejene potne stroške za let v Avstralijo.

Nisem premišljevala, kaj bo tam. »Mi bodo že dali delo,« sem si rekla.

Že prvi dan po prihodu sem srečala prijateljico Anico Srnec, s katero sva si dopisovali, ko je bila v Nemčiji.

Ko sem prispela v Melbourne, sem na letališču našla madžarskega taksista, ki mi je dal malo popusta. Sestra Tončka in njen mož Rado sta mi za popotnico darovala 50 nemških mark (to je bilo 10 avstralskih dolarjev), ki sem mu jih plačala za vožnjo do Ringwooda. Potem sem bila ves teden brez centa.

Anica, Lucija in Štefan Srnec so me lepo sprejeli, prav tako Aničina sestra Trezika in mož Rudi. Postregli so mi s kosilom. Anica me je peljala v Childrens Cottages v Kew, kjer sem imela razgovor z glavno sestro (*matron*) in dvema Latvijkama, ki sta vodili evidenco uslužbencev. Že naslednji ponedeljek sem dobila službo negovalke v bolnišnici za umsko prizadete otroke. Delo je bilo težko, toda človek se vsega privadi in tudi otroci so se me navadili.

Takoj prvi dan sem srečala dve Slovenki na oddelku Ward 37, ki mi je bil dodeljen: Vido Kravos in Loro Jesenko, sedaj Vičič. Ob otrokih in osebju sem se učila angleških besed, branja povesti in pesmic.

Seveda sem se še vedno morala učiti angleški jezik. Avstralija je ob večerih organizirala brezplačne tečaje angleščine za imigrante, ki sem jih obiskovala.

Avstralci imajo nekaj čudnih navad, a te niso moteče. Vsak narod ima svoje navade, tipično hrano in tradicije. V Kew Cottages je delalo veliko imigrantov.

Večkrat smo se smejali prav zaradi teh različnih pristopov k delu in življenju na splošno in se obenem učili in spoznavali nove navade in spoštovanje različnih kultur. Avstralija ima res ogromno različnih narodnosti, pa se kar dobro razume-mo med seboj. Vsak malo popusti, se včasih ujezi, potem pa se nasmehne in v znak miru poda roko.

Kmalu po prihodu v Melbourne sem se vključila v slovensko skupnost v cerkveni Slomškovi šoli, kjer sem pomagala pri učenju slovenskih otrok.



Vpeljala me je Anica Srnec, predavateljica nemščine na srednjih šolah. Predstavila me je patru Baziliju in častnim sestram. Pater Bazilij je takoj povedal, da je dobro poznal Vič, predmestje Ljubljane, in Dobrovo, moj rojstni kraj. Delo v bolnici me je zahtevalo tudi ob vikendih in tako nisem mogla redno učiti. Eno leto sem učila manjše otroke v osnovni šoli St James v Vermontu.

Moja angleščina ni bila dovolj dobra za poučevanje, to sem čutila. Majhni otroci morajo imeti učitelja, ki zna dobro angleško in jaz še nisem znala dovolj. Začela sem s tehničnim risanjem pri državnem podjetju *Minerals in Energy* v Melbourneu.

Spoznala sem fanta iz Velike Polane v Prekmurju, Jožeta Gelta. Kmalu sva se poročila in dobila dva pridna otroka; sina Erica in hčerko Frances. Ericu in ženi Lizi sta se rodila hčerka Leah in sin Sebastijan, Frances in mož Adam pa imata hčerko Ashleigh in sina Jeremyja. Mož Jože je bil dober in priden delavec, a žal nam je pijača uničila mirno življenje in družinsko srečo. Umrli je pred trinajstimi leti, ko sta bila z drugo ženo, Len, na dopustu v Sloveniji. Pokopan je v Veliki Polani. Z Erikom in Frances smo obiskali njegov grob, ga okrasili s cvetjem ter imeli mašo zanj v cerkvi v njegovem rojstnem kraju Veliki Polani.

Življenje pa mora naprej!

Več kot 30 let sem učila osnovnošolce v slovenski šoli pri najstarejšem slovenskem društvu v Melbourneu. Pripravili smo zelo veliko kulturnih programov s petjem, recitacijami in plesi. Bile smo štiri učiteljice, poleg mene še Magda Pišotek, Jana Gajšek in Marija Penca. Slovenščina je bila vpeljana tudi v avstralske državne gimnazije, po zaslugi profesorice gospe Saše Ceferin. Pouk je bil vsako soboto dopoldne in veliko jih je delalo maturo (VCE) iz slovenskega jezika. Po sedemindvajsetih letih je država ukinila pouk tega jezika, ker ni bilo dovolj vpisanih študentov. Od leta 1998 poučujem tečaj slovenskega jezika za odrasle od doma, kar je zelo zanimivo. Ponosna sem na študente, ki želijo kljub vsem težavam govoriti, pisati in brati slovensko. Lep je slovenski jezik in upam, da bom lahko še dolgo učila in prenašala vsaj nekaj znanja na drugo in tretjo generacijo Slovencev v Avstraliji.

Mnogi starši so ponosni, ko otroci izrazijo željo po učenju slovenščine. Slovenci smo ponosni na svoj jezik, saj je naše edinstveno bogastvo. Ne samo jezik, tudi ljudsko izročilo, pesmi, folklor, literatura in knjige v slovenskem jeziku. Žal je vedno manj zanimanja zanj med mlajšimi generacijami, a zato niso po srcu nič manj Slovenci. Ponosni smo nanje – spodbujamo jih. Ali bomo uspeli? Kdo ve.



na primer slak ne more stati sam, vedno se mora na nekaj opirati – tako kot ljudje včasih potrebujemo oporo. Tudi njiva, ki je jeseni utrujena, pozimi počiva, spomladi pa preorana spet rodi, je podobna človekovemu življenju.

Tudi če so bili dogodki, ki so se nam pripetili, težki in tragični, so bili DAROVI.

Verjamem, da je vsak človek nekomu dar. Drug drugemu dajemo darila – prijazen pogled, objem, stisk roke. Tudi besede.

Moja družina mi je darovala veliko darov – cenim vse, tudi težke trenutke, in sem ji neizmerno hvaležna.

Ni pomembno, kje na svetu smo, za vse velja pregovor iz slovenske ljudske zakladnice: *Majhno je človekovo srce, a neizmerne so njegove želje*. Podajmo si roke z iskrenimi, toplimi željami in nesebično ljubeznijo, kajti nobeno drevo ne more živeti brez korenin, in človek ne more živeti brez drugih ljudi. Vsi živimo pod istim nebom. Ostanimo dobri, prijazni in spoštujmo drug drugega v tem lepem svetu, kjer domujejo veselje, vera, poštenje, sreča in zaupanje.



Če ne uspeš prvič, poskusiš drugič Pripovedujeta Milica in Jože Kosi

Oba izhajata iz kmečkih družin v Slovenskih Goricah. Milica se je rodila leta 1928 v Bodislavcih, župnija Mala Nedelja, v družini petih otrok (dva fanta in tri dekleta). Mlajša sestra se je rodila le s palcem na eni roki, vendar se je vseeno naučila opravljati vsa dela. Jože se je rodil leta 1927 v Hranjigovcih, župnija Sveti Tomaž pri Ormožu, prav tako v družini s petimi otroki (trije fantje in dve dekleti). Na žalost je eden od bratov zaradi hudih opeklin že šestleten umrl, kar je bila nepopisna žalost za vso družino.

Oba, tako Jože kot Milica, sta preživljala revno otroštvo v globoko vernih družinah. Že kot otroka sta morala poprijeti za delo in pomagati pri raznovrstnih vsakodnevnih opravilih – v hiši, skednju, hlevu ali na njivah. Vsakodnevna molitev in nedeljska maša je bila v obeh družinah obvezna. Milica se še vedno spominja molitve, ki se je je naučila, ko je prejela prvo sveto obhajilo: *Sladki Jezus, hočem dati Ti srce, Tvojo voljo spolnjevati moje so želje ...*

Šola je bila obvezna za otroke od sedmega do petnajstega leta. Učitelji so bili zelo strogi; učenci se niso upali pregovarjati z učiteljem niti se med poukom pogovarjati s sovrstniki, kot se to dogaja danes. Tudi za učitelje je bilo naporno, saj so poučevali razrede, ki so šteli po več kot petdeset otrok. Vendar so bili učenci večinoma pozorni in ubogljivi. V šolo se je hodilo peš čez hribe in doline, po razritih, blatnih poteh, tudi v dežju in snegu. Jože je pešal do šole nekaj čez pol ure, Milica skoraj eno uro. V kotu razreda je bila nekakšna uboga peč, h kateri so se otroci zatekali pozimi, da so se nekoliko segreli in si posušili čevlje. Čez leto so hodili vedno kar bos. Niso imeli zvezkov, s kredo so pisali na tablice. Velikokrat se je zgodilo, da se je naloga ponesreči izbrisala, kriv in kaznovan pa je bil seveda učenec. Učitelji v tem primeru niso poznali milosti.



Zadnje družinsko druženje Kosijevih
na trgatvi leta 1956 v Lahoncih pri Ormožu



Milica in Jože na poročni dan
10. 11. 1951

Jože se je šel učiti za kovača v sosednjo vas. To je bilo težko in umazano delo. Kot mlad fant je moral obvezno odslužiti dve leti vojaščine, in sicer na hitro po končani drugi svetovni vojni, kjer je doživel marsikaj krutega, velikokrat dobil hude ozeblin, trpel lakoto in uši. Ko se je vrnil domov, sta se s sestro nepričakovano srečala na poti blizu domače hiše, in ta ga sploh

ni spoznala. Milica se je kot mlado dekle skupaj z mlajšo sestro zaposlila najprej v tekstilni tovarni v Murski Soboti, kjer sta si delili zelo skromno stanovanje in bili marsikdaj lačni. »Čez kakšni dve leti je tovarna premestila delavce na več različnih krajev, naju s sestro v Maribor, kjer sem ostala vse do odhoda iz Slovenije,« pripoveduje Milica. Po končanem obveznem služenju vojaškega roka se je tudi Jože zaposlil v Mariboru, v Metalni tovarni na Teznem, kjer si je pridobil dodatne izkušnje v svojem poklicu.

Z Milico sta se spoznala na lokalnem plesu v domačem kraju. Jože je bil zelo sramežljiv, vendar privlačen mladenič. Med plesom, ko so izbirale dame, se je Milica odločila, da povabi na plesišče Jožeta in v tistem trenutku se je vnela ljubezen, ki traja še danes, že več kot sedemdeset let. Poročila sta se, najprej civilno in nato še cerkveno, 11. novembra 1950 pri Mali Nedelji, in začela zakonsko življenje v Mariboru. Rodila sta se jima dva otroka. V Mariboru decembra 1951 Sylvia, v Melbournu junija 1968 še sin Tone. Začetki zakonskega življenja v Mariboru so bili zelo skromni. Jože se je pridružil prostovoljnemu gasilcem na Pobrežju in tako užival družbo sovrstnikov ter si širil krog prijateljev. Zelo težko je bilo v tistem času priti do stanovanja. A samo, da je bila služba! Naprednega in uspešnega si se čutil že, če si si lahko kupil kolo. Na srečo je Milica preko

službe dobila stanovanje. Redno sta hodila na obisk k staršem, ki so bili oddaljeni skoraj 50 kilometrov; najprej z vlakom, nato s kolesi. Z velikim zadovoljstvom sta nesla nazaj v Maribor kmečke pridelke – krompir, jajca, kakšen skromen kos mesa ali klobaso iz tünke. Posebej zabavno je bilo ob trgatvi ali na kolinah. Takrat je prišel prav nekajdnevni dopust. Na Jožetovem domu so vedno vladali veselje, pesem in ples, saj je bil oče muzikant in je ob vsaki najmanjši priložnosti z velikim veseljem raztegnil harmoniko. Ob tem so uživali tudi sosede in mimoidoči.

Veliko sta se družila s sestro Marijo in njenim možem Matijem, ki sta prav tako živela v Mariboru. Nekega dne je pogovor nanese na iskanje sreče v tujini. Zaradi pomanjkanja in siromaštva ter zaradi političnega stanja v takratni Jugoslaviji, so začeli Slovenci v velikem številu odhajati čez mejo s *trebuhom za kruhom*, med njimi kar nekaj sodelavcev.

Prišel je dan, ko sta se obe družini – Milica in Jože s šestletno hčerko Sylvio, ter Marija in Matija s sedemletno hčerko Stanko – odpravili na pot proti Avstriji, kamor je že nekaj mesecev prej pobegnil Jožetov mlajši brat Anton. Nikomur niso upali nič povedati, saj bi jim oblast ob najmanjši slutnji, kaj imajo v načrtu, to preprečila in jih hudo kaznovala. V popolni tajnosti so se v zgodnjem poletju



Jože Kosi vojak - prvi z desne

leta 1957 skupaj podali proti Avstriji, ne da bi točno vedeli, kam gredo. S seboj so vzeli le malenkosti, praktično samo oblačila, ki so jih nosili, da ne bi izpadli sumljivi. Pa glej ga zlomka! Na poti med Mariborom in avstrijsko mejo je v nekem gozdu prišlo do nezgode. Milica je nerodno padla in si zlomila nogo, bil je to trikratni zlom! Kaj pa zdaj? Na srečo je imel Jože med gasilci v Mariboru zaupnega prijatelja. Z njegovo pomočjo in izmišljenim izgovorom se je družina Kosi vrnila v Maribor, kjer je Milica nekaj mesecev okrevala. Med tem časom je sestra Marija nadaljevala pot, ki so si jo zamislili, in uspešno prišla na avstrijsko stran. Od tam je že novembra istega leta prispela v Avstralijo.

Če ne uspeš prvič, poskusiš drugič. Tokrat z nekoliko pomoči človeka, ki je znal svetovati kod in kam. Tokrat je neznana pot peljala družino Kosi iz Prekmurja v Avstrijo. Na poti so po vnaprejšnjem dogovoru prenočili pri neki češki družini na avstrijski strani in nato z vlakom nadaljevali pot proti Gradcu. Tam so poiskali brata. Ta je bil v zadregi, saj ni vedel kam in kaj z njimi. Zato so



Jože in Milica
s Silvijo (levo)
in s Tonijem (desno)

se javili na policiji in eno noč prespali v tamkajšnjem zaporu, preden so bili sprejeti kot begunci in so jih namestili v taborišče. Največ časa so preživeli v Salzburgu, kjer so ostali 14 mesecev in čakali na izpolnitev njihovega cilja. Jože je bil tukaj zaposlen v kuhinji, kjer je bil zelo priljubljen. Najprej si je družina želela v Ameriko ali Nemčijo. To ji ni bilo usojeno. Medtem sta brat Tone in sestra Marija z družino že odšla v Avstralijo, tako sta se tudi Milica in Jože odločila

za ta oddaljeni kontinent pod Južnim križem. »Garancijo nam je posredovala avstralska družina iz Wangaratte, kjer se je že zaposlila sestra Marija.«

V Avstralijo, in sicer v Melbourne, je družina Kosi prispela 11. novembra 1958 (na sedmo obletnico poroke). Tu so se izkrkali z ladje Toscana. Sprejel jih je pater Bazilij Valentin, jih odpeljal na železniško postajo, kupil vozovnice za Wangaratto, jih pospremil na vlak in jim zaželel srečno pot. »En dan prej nas je prišel iz Wangaratte v Melbourne iskat sestrin mož in se razočaran vrnil domov, ker nas ni bilo,« se spominjata Milica in Jože.

Presrečno ponovno srečanje! Prvič po tistem usodnem trenutku v gozdu na poti proti Avstriji, kjer so se morali posloviti in oditi vsak na svojo stran. Nadvse veseli sta bili srečanja Sylvia in Stanka, ki sta bili že od zibelke prijateljici.

Začelo se je novo življenje v Avstraliji. Wangaratta je od Melbourne oddaljena 260 kilometrov. Živeli so na farmi skoraj pet kilometrov iz mesta. Družina Webb, ki je štela sedem članov (pet odraslih otrok) je bila zelo spoštovana, razgledana in premožna katoliška družina. Ukvarjali so se z ovčjerejo in živinorejo, vendar to ni bila njihova edina posest. Bili so solastniki več farm, vendar je bilo središče



Družina Kosi v maju 2021

službo (poleg čiščenja) v Wangaratta Woolen Mills. Sylvia je takoj, brez znanja angleščine, začela s šolo v Our Ladies Catholic School, kamor je hodila že Stanka.

Življenje je bilo kar pestro in naporno, kakor vsak nov začetek. Skupaj so vztrajali in se želeli naučiti novih navad in novega jezika za uspešno novo življenje. V veliko tolažbo jim je bilo, da jih je pod svoje okrilje sprejela tako dobra, potrpežljiva in razgledana družina, ki jim je bila vedno pripravljena pomagati in dobro svetovati. »Tukaj smo spoznali kar nekaj jugoslovanskih družin in tako dobili številne dobre prijatelje.«

Leta 1965 pa spet novo doživetje. Obe družini sta se hkrati preselili v Melbourne, v Springvale kjer so kupili prvi lastni hiši – bili so sosede v isti ulici. Čez nekaj let sta se Milica in Jože preselila v Mulgrave in še naprej v Endeavour Hills, kjer zdaj kot upokojenca uživata sadove svojega življenja v bližini hčerke Sylvie in sina Toneta ter njunih družin. Danes imata pet vnukov in deset pravnukov.

V Melbournu se je Jože zaposlil pri Baker Perkins v Springvalu in delal tam do upokojitve. Milica je menjala nekaj služb, najdalj, kar 20 let, je bila zaposlena v tovarni avtomobilov Nissan, kjer se je tudi upokojila. Nikoli nista pozabila na svoje korenine in na doživetja v mladih letih; vedno rada obujata spomine na vse dobro in slabo ter ostajata hvaležna Bogu za ves blagoslov in srečo v Avstraliji.



Jože in Milica, maj 2021



Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM: 0455 444 912 Baraga House, 19 A'Beckett Street
 p. David Šrumpf OFM: 0497 097 783 PO Box 197, KEW VIC 3101
 Sts. CYRIL and METHODIUS Tel.: (03) 9853 7787
 SLOVENIAN MISSION E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

V mesecu novembru so, in verjamem, da bodo ostale še naprej, naše misli z našimi dragimi rajnimi sorodniki in prijatelji, ki ostajajo z nami povezani na poseben način. Vezi ljubezni, ki smo jih z njimi stkali v času življenja, se nikoli, tudi po smrti, ne izbrišejo. Nekje sem našel zapisane sledeče misli neznanega avtorja:



Ne morem posrkati tvoje žalosti, lahko pa prestrežem tvojo solzo. Ne morem izbrisati tvoje bolečine, lahko pa držim tvojo dlan. Ne morem ozdraviti tvojih ran, lahko pa čutim s teboj. Ne morem rešiti tvojih težav, lahko pa sem tiho ob tebi. Ne morem razumeti vseh tvojih dejanj, lahko pa vidim lepote tvoje duše. Ne morem te spreminjati, lahko pa ob tebi spreminjam sebe. Ne morem živeti tvojega življenja, lahko pa živim ob tebi. Ne morem ti dati sreče, lahko pa sem srečen, da si. Ne morem biti tvoja odrešitev, lahko pa te imam rad. In nekega dne, morda, se stopi bolečina, zacelijo rane, sreča zamenja žalost in v svoji najgloblji tišini najdeš rešitev ...

Gotovo smo veseli »sprostitvenih ukrepov«, ki so vendarle, po zares dolgem in psihično napornem času, prišli tudi v našo drago Viktorijo. Še vedno ostajajo omejitve, kot jih je določil naš premier, in upati smemo, da se bomo za božične praznike vendarle lahko zbrali v večjem številu. Skušal vas bom sproti obvestiti o prazničnem dogajanju pri nas. Letos se verjetno tudi v decembru še ne bomo mogli srečati pri nedeljskem kosilu na tretjo nedeljo v mesecu, lahko pa upamo, da bo toliko večje veselje v letu 2022.



Zahvaljujem se vam za vsak izraz podpore v teh »težkih« mesecih, za vašo molitev in vso dobrohotnost. Za vse to se priporočam tudi vnaprej. Še vedno ostaja ponudba, da se oglasim na vašem domu, odločitev oz. poteza (kot npr. pri šahu) pa ni na moji, ampak predvsem na vaši strani. Z veseljem se bom odzval in vas obiskal, če bo le mogoče.

Ostajamo pa še naprej povezani prek družbenega omrežja. Petkova in nedeljska sv. maša, ki sta ob 10. uri (am), se prenašata prek naše Facebook strani: **Slovenian Mission Melbourne** <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

NOVO CERKVENO LETO bomo začeli s prvo adventno nedeljo, 28. novembra 2021. Takrat bomo blagoslovili adventni venec v cerkvi, ki nas bo vse do svetega večera opozarjal, da

je iz nedelje v nedeljo med nami več luči, ki nas bo na koncu pripeljala do novorojene Luči, deteta Jezusa.

NA SVETI VEČER, v petek, 24. decembra 2021, bomo ob 21. uri (9 pm) pred jaslicami v lurški votlini imeli polnočnico. **Na Božič**, v soboto, 25. decembra, bosta sv. maši ob 8. in 10. uri. **Na nedeljo sv. Družine**, 26. decembra, ko v Sloveniji praznujejo tudi dan samostojnosti in enotnosti, bom pri maši blagoslavljal otroke.

BISTVO BOŽIČA – PRAZNIKOV

Pripadnik velikega nekrščanskega verstva je bil povabljen v Evropo prav za božič. Družina, ki ga je sprejela, mu je pokazala toplo obednico, mizo, obloženo z izbranimi jedili, rekoč: »Glej, to je naš božič!« Druga družina mu je ponosno razkazovala jelko, ki se je vsa bleščala v lučkah, zlatih orehih in drugih okraskih, rekoč: »Glej, to je naš božič!« Pri tretji družini je našel otroke, ki so mu drug za drugim kazali bogata darila, rekoč: »Glej, to smo dobili za božič!« In globoko verni pripadnik hinduizma je zapustil Evropo, ne da bi izvedel za pravo vsebino krščanskega božiča. Bi pri nas doma izvedel za pravo vsebino božiča? Zame je bistvo božiča darovanje, a ne kupljenih daril, ampak podaritev samega sebe, svojega časa, svoje fantazije in svojega veselja drugemu, ki tega nima ali ne more imeti. Saj potem prejmeš sam toliko ljubezni



in toliko topline, kot jo lahko podari le božična noč.

Toliko je drobnih, vsakdanjih reči, ki so odsev večne Božje lepote in ljubezni, kakor tudi odsev dejstva, da Bog nad nami še ni obupal, čeprav smo morda mi obupali tudi nad njim. Ko se bomo ob koncu dneva znali zahvaliti za drobne stvari, ki so nam polepšale sicer težak dan, bomo videli, kako se Bog vsak trenutek sklanja k nam. Prihaja v naše uboštvo, našo revščino in prinaša žarek upanja, prinaša dovolj svetlobe, da bi videli korak naprej.

Da, dragi prijatelji slovenskega misijona v Kewju, velja za vse: »Čisto do vas se sklonilo nocoj je dobrotno nebo.« Vsem, posebej še ubogim in trpečim, želim, tudi v imenu p. Davida, blagoslovljene božične praznike in vsega dobrega v prihajajočem letu 2022.

ZAKONSKI JUBILANTI 2021

V nedeljo, 17. oktobra, smo se pri sv. maši spomnili naših zakonskih jubilarov.



Letos svoj jubilej obhajajo:

70 let – železna poroka

VIRGILIJ in DRAGICA GOMIZELJ

65 let

MAKS in MARIJA ŠTAVAR

60 let – biserna poroka

ANTON in ANA POKLAR; ANTON in SILVA KIRN; JOŽE in IVANKA LOGAR; STANKO in MARY PROSENAK

55 let

FRANJO in VIDA KRAVOS; MARIO in KRISTINA MARSIC; IVAN in TILKA HORVAT; MARIJAN in CIVITA ŠTOLFA; ALOJZ in VIDA KIRN

50 let – zlata poroka

IVAN in ANGELA DENSA

45 let

ANTHONY in JULIE PLEŠKO

40 let

DUŠAN in JANA LAVRIČ; KEITH in JOLANDA RYDING

35 let

ALEKSANDER in KRISTINA SLAVEC; MARINO in MAJDA FERLIGOJ; JANKO in ANNA TEGELJ

25 let – srebrna poroka

DAVID in CARMEN LEONG; IGNACIJ in HELENA ZVER; TONY in JULIE BOGOVIČ; DANIEL in NADIA MARSIC; ROBERT in EVA BROŽIČ;

PINO in DIANA PAOLUCCI

15 let

GRANT in ANNE THOMSON

10 let

DION in CHRISTINE ŠPOLJAR; IGOR in DANIELA DENSA; DAVID in LISA ROB; WAYNE in KAREN SPITERI; JAMIE in JESSICA BRENNAN; PARKE in KAREN O'DWYER; TIMOTHY in MARLENE ROBERTS

Vsem jubilarom, še posebej železni dvojici, iskreno čestitam in kličem nanje nadaljnega blagoslova. Vsakemu paru želim medsebojnega razumevanja,



sodelovanja, ljubezni, vedrine, veselja, smeha in zvrhan koš novih dogodivščin na skupni poti.

ODŠLI SO

ZORA PAULA ŠVAJGER, roj. ŠTAVDOHAR,

je umrla 16. septembra 2021 v bolnišnici Northern Hospital v Eppingu. Rodila se je 18. novembra 1939 v Razdrtem na Hrvaškem. Od nje smo se poslovili v četrtek, 23. septembra 2021 ob 13. 30 (1.30 pm), v Tobin Brothers Funerals Chapelu v Glenroyju. Ob 15. uri (3 pm) pa smo jo pokopali na pokopališču Keilor. Zora je v Avstralijo prišla leta 1960. Leta 1961 se je poročila z Dragom. V zakonu so se jima rodili trije otroci. Delala je v Kew Cottages in Willsmerju kot pomočnica na oddelku (*ward assistant*). Bila je

skrbna in ljubeča oseba, ki je vedno rada priskočila ljudem na pomoč.

Sočutje možu Dragu, hčerki Kristine, sinovoma Eddyju in Johnu, vnukinjama Katrini in Jessici, vnukoma Johnu in Kelseyju, pravnukom Chelsey, Indyani, Nicholasu in Justinu.

ANNA MERVAR, roj. RIDEZELJ, je umrla v soboto, 16. oktobra 2021, na svojem domu v Benthleighu East. Rodila se je 19. junija 1931 v Beogradu. Od nje smo se poslovili v torek, 26. oktobra 2021, v naši cerkvi v Kewju. Ob 13. uri (1 pm) je bila maša zadušnica. Po njej smo jo pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Sočutje možu Ivanu in prijateljem.

MARIA LAMBRINEAS, roj. LAH, je umrla v torek, 26. oktobra 2021, v bolnišnici Austin Hospital v Heidelbergu. Rodila se je 13. avgusta 1962 v Melbourneu. Od nje smo se poslovili v sredo, 3. novembra 2021, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11.30 (am) smo zmolili rožni venec, ob 12. uri je bila maša zadušnica. Po njej so jo odpeljali na upepelitev.

Sočutje mami Slavki Lah, možu Jimu, hčerki Lauren, sinu Robertu, sestri Roxanni z družino ter vsem sorodnikom v Avstraliji in Sloveniji.

Mož Jim je o svoji ženi med drugim povedal:

»I remember meeting Maria. It was at Andys 23rd birthday party. He thought we might be a good match. He was right. I recall what she was wearing, the style of her hair which her sister said took her hours to copy Farrah Fawcett. But it was her engaging smile that was the attraction. One single large dimple and not too much make up. Sparks seemed

to fly and it was love at the first sight for both of us, and the sparks kept flying until last week.

Maria always had an enquiring mind. There was backyard experiments on snails and spiders involving salts and powders. She was very much at ease with people and had a wonderful sense of adventure. Her first expedition ended badly on a hot summer day, when she crossed half a suburb on foot at the age of six after her mother said sarcastically: 'Yes, sure you can go swimming on your own.' No B&B in Victoria was left unvisited in our early married years. We travelled to Port Douglas regularly, and the Pacific. Finally, our family trips to Europe and Asia were the times of our lives, and what memories are made of! She was the ultimate travel buddy.

Maria loved colour. Thank you all for wearing some colour in your outfits as a tribute. She disliked black. The label Desigual clothing and Ziera shoes may indeed suffer great loss with her passing. To our children Lauren and Robert. The love in her heart for you both was unquenchable. She helped you rise when down and was proud of your achievements. The bedrock supporting Maria was always her sister, Roxanne, and her mother, Slavka. They shared an understanding that is rare. Maria could trust in them without question and the bonds of love were palpable. They share extreme pain in her loss. I am so pleased we could all share in her last moments. Though all of our hearts are broken, we will keep Maria's memory close, to guide us from above. My happiest memory is our wedding day. We joined together to become

one in spirit and soul, while slowly dancing, wrapped in streamers, to our song *Every Breath You Take*. I wish we could have another go around life's dancefloor, Maria, it seemed the music stopped too soon.

Godspeed Sparky ... it was my life's honor to be your husband.«

Hčerka Lauren pa:

»I have already alluded to the fact mum was strong. I don't mean this in the conventional sense, although I frequently saw her wrestling our 40kg boisterous dog and insisting on single-handedly carrying all our luggage on family holidays. I refer more to her convictions, her beliefs. Her tenacity. In this department she was unparalleled. The years of her life she spent attaining her PhD and working in some of the top scientific laboratories in Australia were shelved to become a full-time carer for myself and Robbie. She had no hesitations in prioritising her family and loved ones, despite losing the biggest outlet for her inquisitive mind. Nothing was too much for those she held close to her heart. Mum's superpower was helping everyone around her achieve their fullest potential – if someone was able to bottle this, they would make a fortune. She has instilled in me a deep love of learning, inquiring about the world around me, a love for medicine, and empowered Robbie to understand where his passions and talents lie in animal studies, politics and sociocultural areas.

Mum was also incredibly thoughtful. Whether this was in the form of the intention she put into every single

birthday present, every trinket, seed pod or other interesting artifact she'd bring back from her walks for me as a kid, and every coffee, croissant and token of love waiting for me after an arduous day. All bases were covered. She took the time and intention to understand what it was that made others genuinely happy.

Something that always astonished me was Mum's capacity for love. One night at Phillip Island, my beautiful cousin Isabelle and I were talking about how easy my parents made loving each other look. Friends that would come over would often remark how in love they were, and I would often melt when they would go out for date night, admiring each other, kisses on the cheeks, walking out the door hand-in-hand. Mum didn't just reserve this love for Dad. Everyone here has felt Maria's love in some capacity. She made friends wherever she went, with whomever she was speaking to.

Beyond that, she had the purest laugh and most reassuring hug, paired with her marvellous sense of humour – these always managed to convince me, regardless of circumstances, everything was going to be okay.

Mum, I wish I had a time machine to go back and enjoy the last 23-years of life with you once more. To do it all over again. A little over two decades doesn't feel long enough with someone as spectacular as you. Your integrity and resilience is such a foundation to who I want to be. You've given me the strength to stand on my own two feet fearlessly, and one day, I hope, I can model this as a mother, the same way you have for me.

Mum, you were the light in our lives. An angel in the shape of my mum. It was my privilege to have you, of all people, as my mum, and love and peace as you're now with God.«

SLAVKO JERNEJČIČ je umrl v soboto, 30. oktobra 2021, v bolnišnici Austin Hospital v Heidelbergu. Rodil se je 26. januarja 1925 v Ljubljani. Od njega smo se poslovili v četrtek, 11. novembra 2021, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11.30 (am) smo zmolili rožni venec, po njem je bila maša zadušnica. Pokopali smo ga istega dne ob 15. uri (3 pm) na pokopališču Keilor. Slavko je odraščal v vasi Unec skupaj s sedmimi brati. Kasneje je pobegnil v Francijo, v Pariz, kjer je ostal leto dni. Za njim je kmalu prišla Marija. V Parizu sta se poročila. Kmalu sta Francijo zapustila in leta 1965 z letalom prispela v Avstralijo. Po nekaj dneh bivanja v Avstraliji sta se jima rodila dvojčka Slavko in Janez. Leta 1961 se jima je pridružil Marian, leta 1969 pa še Frank. Družina je najprej, skupaj z Slavkovim bratom, živela v najeti hiški v Northcotu. Kasneje so se preselili v Fairfield, in potem v Heidelberg. Triintrideset let je bil zaposlen v papirnici. Rad se je posvečal vrtnarjenju in je z zelenjavo oskrboval vso razširjeno družino. Bil je vesele narave in s svojo pozitivnostjo marsikomu polepšal dan.

Sočutje ženi Mariji, sinovom Slavku, Johnu, Marianu in Franku, vnukinjam Nicole, Alysii, Rachel, Katelin in Deborah, vnukoma Matthewu in Danielu, bratu Janezu z družino v Avstraliji, bratom Antonu, Andreju, Cirilu in Rudolfu z družinami v Sloveniji, ter vsem ostalim sorodnikom.

BERTA KRANJEC, roj. MLAKAR, je umrla v četrtek, 17. junija 2021, v bolnišnici Sunshine Hospital. Rodila se je 29. marca 1936 v Sevnici. Leta 1959 je prišla v Avstralijo in v Melbourne srečala Jožefa Kranjca iz Tišine v Prekmurju, ki je v Avstralijo prišel dve leti prej. Poročila sta se leta 1959 v Sunshinu, kjer sta živela trideset let, potem pa sta se preselila v Bacchus Marsh. Od nje so se v ožjem krogu, zaradi pandemije, poslovili v pogrebnem zavodu, potem je bila upepeljena. Zapušča moža Jožefa, sinova Johna in Mihaela ter hčerko Berti z družinami. (sporočil mož Jožef)

JOŽEF PODBOJ je umrl v četrtek, 23. septembra 2021, v bolnišnici Sunshine Hospital. Rodil se je 12. februarja 1921 v Studenem pri Postojni. Pokopali so ga v četrtek, 30. septembra 2021, na pokopališču Keilor. Zapušča ženo

Paulino, hčerko Lillian, vnukinjo Oriano, vnuka Juliana in pravnuke Harrisona. (sporočila hčerka Lillian)

RAFAEL KRIŽMAN je umrl v nedeljo, 26. septembra 2021, v bolnišnici Sunshine Hospital. Rodil se je 6. februarja 1943 v Strugah (Rapljevo) v Sloveniji. Pokopali so ga v četrtek, 14. oktobra 2021, na pokopališču Keilor. Zapušča ženo Eriko, hčerko Cvetko in sinova Ivana in Rafka. (sporočila žena Erika)

JOŽE POZVEK je umrl v ponedeljek, 25. oktobra 2021, v domu za ostarele BlueCross Monterey Nursing Home v Glenroyju. Rodil se je 17. oktobra 1933 pri sv. Juriju ob Ščavnici. Pokopali so ga v soboto, 30. oktobra 2021, na pokopališču Northern Memorial Park v Fawknerju. Zapušča ženo Anico, hčerke Mario, Kristino, Terezo, vnukinji Meghan in Teisho ter vnuka Kyla. (sporočila žena Anica)

Jedi na žlico

Alen Ušaj

Enolončnico lahko skuhamo po svojih željah in okusu, saj zelenjava ni več tako nedostopna kot nekoč. Je pa dobro kuhati sezonsko. Znanе so nam tako imenovane »mineštre«, »ajmoht« ali »lonec« – zelenjavne enolončnice, obogatene z raznimi žitaricami, stročnicami ali različnimi testeninami. Seveda ne sme manjkati slanina ali kakšno drugo meso. Pregovor pravi: »Možak je lahko krepak, če ima kaj za v vrečo dat, če ne, pa ne more stat.« Tokrat sem vam pripravil recepta za najbolj znani od zelo hranljivih enolončnic, joto in ričet.

Jota

Jota je ena najbolj priljubljenih tradicionalnih domačih jedi na žlico, ki se še posebno prileže v hladnejših dneh. Odlična pa je tudi poleti; postrežemo jo lahko tudi hladno.

Gre za staro tradicionalno jed – enolončnico. Izhaja s Krasa in iz Furlanije, od tam pa naj bi se postopoma razširila na Primorsko, Goriško in sčasoma po vsej

Sloveniji, celo izven njenih meja. Jed so nekoliko spridili, saj so v joto začeli mešati korenje, zeleno, grah, ješprenj, zdrob, testenine in druge sestavine.

Ime jedi izhaja iz furlanske besede »jote«, ta pa izvira iz galske besede za juho »iutta«.

Osnovne sestavine te okusne enolončnice so: kislo zelje, fižol, krompir, suha slanina (svinjina) in začimbe (česen, poper, sol, lovorov list).

V Furlaniji so namesto kislega zelja uporabljali kislo repo, namesto suhe prekajene slanine pa klobaso »kožarico« (krodigin), narejeno iz svinjskega mesa in kože.

Kislo repo najdemo tudi v vipavski joti, obstaja pa še istrska različica s kislim zeljem, v kateri ni krompirja, postrežejo pa jo z belo ali rumeno polento.

Manj znana je sladka kraška jota, ki je pripravljena iz pretlačenega krompirja in fižola z dodatkom korenja.

Naštete so samo glavne različice jote, v resnici jih je več, saj so ljudje skozi zgodovino recepte prilagajali svojim gospodarskim zmožnostim in okoljskim danostim.

Po prvi svetovni vojni in še veliko pozneje so na primer zaradi pomanjkanja mesa pogosto kuhali brezmesno joto, ki pa so jo ponavadi zabelili s slanino in česnom, ali vsaj nekoliko »okrepili« s prežganjem.

Marsikje pripravljajo takšno joto in ji mesnine dodajo šele pozneje. To je primerno predvsem za gostilne in gorske kočе, saj lahko tako joto ponudijo tudi vegetarijancem, še preden bi vanjo »stopil pujs«.

Sestavine za joto:

*½ kg kislega zelja ali kisle repe
4 srednje veliki krompirji (40dag)
ali 10dag ječmena
25dag fižola
3 čebule
6 strokov česna
2l vode
dve žlici svinjske masti
dve žlici svinjske masti z ocvirki*

Priprava:

Čebulo drobno nasekljamo. V večji lonec damo dve žlici svinjske masti, na segreto mast pa sesekljano čebulo.



Med praženjem dolijemo malo vode, da postane zmes kremasta. Dodamo fižol in zadostno količino vode, za štiri prste nad fižolom. Z dodanimi lovorovimi listi kuhamo pol ure, dokler se fižol nekoliko ne zmehča. Ni ga treba povsem skuhati, saj se jota kuha še dolgo časa. (Surov fižol je dobro namakati v vodi čez noč. Uporabite lahko tudi fižol iz pločevinke in si tako prihranite čas.)

Dodamo drobno narezan krompir ter kuhamo še pol ure. Krompir lahko nadomestimo tudi z ječmenom (ješprenj). Po pretečenih 30 minutah dodamo kislo zelje ali repo. Če želimo manj kislo jed, kislo zelje ali repo prej operemo. Z dodanim poprom v zrnju in kakšno brinovo jagodo kuhamo še pol ure.

Za oplemenitev okusa v manjši ponvi na svinjski masti z ocvirki prepražimo sesekljan česen, da zadiši. Dodamo žličko sladke mlete paprike, premešamo in dodamo joti. Na zmernem ognju jo kuhamo še četrt ure. Na koncu dodamo še sol po okusu in ščepec majarona.

Če ne želimo brezmesne jote, vanjo poleg drugih sestavin vkuhamo klobaso, prekajena svinjska rebrca ali slanino.

Dobro je, da jota malo stoji, tako se okusi bolj pomešajo, pa tudi bolj se zgosti. Jota mora biti gosta, kar dosežemo z dolgim kuhanjem fižola in krompirja, da se popolnoma razpustita. Lahko pa jo okrepimo s prežganjem.

Jota je res nekaj posebnega, razlikuje se od gospodinje do gospodinje. A najboljša je od moje none. Bog žegnaj!

Ričet (ješprenka)

Sestavine:

25dag ješprenja

poper v zrnju

kumina

kurkuma za barvo

lovorjev list

sol

pest fižola

dve žlici olja ali masti

eno čebulo in pol stroka česna

dve papriki

paradižnik

½ pora

¼ kolerabe

dva srednja krompirja

dva korenčka

malo zelene

peteršilj

prekajena svinjska rebrca ...



Priprava:

Ješprenj kuhamo 30 minut v slani vodi, dodamo poper, željene začimbe in na kocke narezano kolerabo.

Posebej na olju ali masti popražimo nasekljano čebulo in strt česen. Ko

postekleni, ji dodamo na trakove narezano papriko, narezano korenje in por, na kocke narezan paradižnik, seseklano zeleno in peteršilj.

Vse skupaj solimo, popramo in dušimo 10 minut. Zelenjava naj bo še malo trda, ko jo dodamo kuhanemu ješprenju z vodo, prav tako dodamo na majhne kocke narezan krompir in fižol.

Kuhamo še pol ure in jed je gotova.

Za izboljšanje okusa lahko zraven postrežete koščke pražene slanine. Kot dodatek se prileže tudi klobasa.

ŽELJA

Želim si speči kruh, okrogel, bel, mehek. Ga pobožati, še toplega.

Pravzaprav ne, ne bi mesila testa in pekla.

*Želim si le tistega vonja v zraku,
vonja po sveže pečenem kruhu, pomešanega z ljubeznijo stare mame.*

V Topolšici ...

Želim si toplote krušne peči,

vonja po še toplem kravjem mleku v štali.

Skidati konjem. Pobrati jajca.

Skuhala bi kranjske klobase

in z bučnim oljem zabelila krompirjevo solato.

Pravzaprav ne bi.

Želim si le vrnitve v tisto

stanovanje v bloku,

kjer sem, osemletna,

kuhala za očeta.

Z utrujenim nasmehom in zaprtimi očmi sanjarim

o vsem, kar je nedosegljivo.

O vsem, kar je minilo.

Mladost. Rojstni kraj. Osnovna šola. Mah v gozdu, lisičke.

Zdrave mišice, kosti in možgani.

Pravzaprav ne, ne sanjarim.

Z neko nadnaravno toplino molim,

hvaležna Bogu za te sladke spomine.

Na vrtu mi cveti bezeg.

Kot pred mnogimi leti na drugem koncu sveta.

Vsaj nekaj ... preteklost, sedanjost, del mene.

Danijela Hliš, oktober 2021



80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Martha Magajna: (02) 9609 6057

ČAS KORONE

Preteklo leto je bilo v veliki meri čas osamljenosti, zaskrbljenosti in zaprtih vrat. Teden za tednom so morali vsi, ki so imeli tak ali drugačen razlog, da so odšli od doma, najprej opraviti pregled in dobiti potrdilo, da niso okuženi z virusom covid-19. Tudi roke so si morali nenehno razkuževati: pred vstopom v trgovine, urade, na avtobuse in vlake ... Vsi so morali nositi maske, tako uslužbenci kot stranke. Kmalu smo se navadili ostati doma, navadili smo se, da se nismo rokovali, da smo ohranjali razdaljo med prijatelji in se z zdravniki pogovarjali le po telefonu. Ko so se – zelo previdno – odprla vrata kluba, smo vsi hiteli na testiranje in cepljenje, da bi se izognili nevarnosti okužbe.



Kar prek noči so se spet zaprla vrata klubov, cerkva, športnih objektov in vseh prostorov in objektov, kjer se je lahko zbralo večje število ljudi. Vsako jutro smo sedeli pred televizijskimi sprejemniki in primerjali, koliko je na novo okuženih ljudi v posameznih avstralskih državah in koliko jih vsak dan umre.

Ljudje so se postavili v vrste, nekateri za cepljenje, drugi pa so množično protestirali proti cepljenju in si izmišljali fantastične in grozljive zgodbe o izvoru virusa.

Proti koncu oktobra 2021 je bilo v NSW proti covidu-19 končno dvakrat cepljenih 80% prebivalcev, kar je po zakonu zadostovalo, da so se odprla številna vrata, ki so bila do takrat tesno zaprta. V našem klubu se je najprej odprla restavracija TRIGS, in je odprta za kosilo in večerjo.

Od 1. novembra naprej je vstop v klub dovoljen:

1. Če ste član kluba (z veljavno izkaznico kluba), lahko pa tudi kot obiskovalec.

2. Če ste dvakrat cepljeni proti koroni (in imate digitalno potrdilo, ki ga je izdala avstralska vlada, MyGov).

V začetku novembra je odbor kluba Triglav Mounties razpravljal, s katerimi aktivnostmi bi lahko začeli v naslednjem mesecu, ne da bi bilo to v nasprotju z zdravstvenimi in vladnimi pravili, ki se velikokrat kar tedensko spreminjajo.

Zaenkrat je primerno začeti s tombolo (Bingo), ki je posebno priljubljena med starejšimi člani in se bo začela v ponedeljek, 8. novembra, potem pa bo vsak ponedeljek, torek in četrtek od 10 h dopoldne naprej.

Loterija se začne 12. novembra in je potem vsak petek ob 7.00 zvečer.

Trivia zaenkrat še ni dovoljena.

Baliranje se bo začelo malo kasneje, ko bomo ugotovili, koliko balinarjev je že dvakrat cepljenih.

Letni občni zbor (AGM) je predviden za nedeljo, 28. novembra, če seveda ne bo spet prišlo do večjega števila okužb.

Sveti Miklavž nas letos ne bo obiskal, ker se okrog dobrega svetnika vedno zbere veliko večja množica otrok, kot je zdaj dovoljeno.

Silvestrovanje (New Year's Eve) v petek, 31. decembra, s plesom in vstopom v NOVO LETO 2022, je že načrtovano (če seveda ne pride do kakšne nove katastrofe, ki bi spet zaprla vrata in prepovedala veselje in ples). Ljubi Bog, pomagaj, da ne bi prišlo do take nesreče!

Odbor in uprava Kluba Triglav Mounties želita vsem zdrave in srečne božične praznike!

VERA IN KULTURA – dva temelja slovenske skupnosti

Kulturna dediščina slovenskega naroda je že stoletja povezana z verskim izročilom, saj lahko na vsakem zelenem hribčku naše stare domovine vidimo cerkvico, okoli pa hiše in gospodarska poslopja. Zvonjenje cerkvenih zvonov se je pogosto mešalo s slovensko pesmijo in glasom harmonike. Tradicijo povezanosti vere s kulturo so slovenski priseljenci prinesli s seboj tudi na najbolj oddaljen košček planeta, v Avstralijo. Domotožje po domači besedi je precej pripomoglo k temu, da so bili z odprtimi rokami sprejeti slovenski duhovniki, ki so v pisani množici narodnosti vzdrževali slovensko tradicijo, obstoj in prepoznavnost narodne identitete. Predanosti veri, kulturnemu izročilu in tradiciji se še posebej zavedamo izseljenci, ki živimo tako daleč od domovine.

V mozaiku številnih narodov ter njihovih kulturnih in verskih raznolikosti je bilo za enakovreden prostor pod soncem treba vlagati veliko ljubezni, ponosa in narodne zavesti.

Kakor vasica, ki stoji na vrhu hriba okoli cerkve, nam je tudi daleč od doma v srcu zrasla želja po svojem domu, kjer bi slišali slovensko molitev, sledili slovenskim tradicijam, se srečevali s prijatelji, poslušali slovensko pesem in učili otroke slovensko besedo. Imena slovenskih duhovnikov, ki so že od vsega začetka skrbeli za ohranjanje slovenske besede, so za vedno ostala zapisana v zgodovini slovenskih priseljencev.

Letos Slovenski klub Triglav praznuje 50 let obstoja in potrjevanja slovenske zavesti. Duhovno so jo bogatili in krepili tudi slovenski duhovniki, ki so nam dajali moč in podporo za razvoj, obstoj in vero vase.

Januarja leta 1973 nas je na povabilo članov kluba Triglav obiskal pomožni ljubljanski škof dr. Stanislav Lenič, ki je z domoljubnimi besedami pozdravil vse navzoče, blagoslovil zemljišče in ob spomeniku pisatelja Ivana Cankarja, ki ga je klubu Triglav podarila Slovenska izseljenska matica, zasadil oljko, drevo miru, ki vsako leto rodi sadove.

Visokega gosta je ob tej svečanosti pozdravil in nagovoril takratni predsednik kluba Triglav Stanislav Petkovšek z besedami:

»Prevzvišeni, vaš obisk med nami je velik praznik, ker nam prinašate pozdrave iz naše rojstne domovine in ljubezen naših družin, ki jih že dolgo nismo videli.

Naša srca so polna domotožja in hrepenijo po stikih z domovino, polna pa so tudi želja, da ostanemo živ delček slovenskega naroda, povezanega z rojstno domovino. Ob tej svečani priložnosti vam naš klub kliče dobrodošli in pozdravljeni, škof slovenskih izseljencev!«

S škofovim blagoslovom zemljišča, na katerem danes stoji klub Triglav, je prišlo do plodnega in iskrenega sodelovanja med Triglavom in Verskim središčem sv. Rafaela v Merrylandsu, ki se iz leta v leto pogloblja in dopolnjuje.

Naslednja posebna svečanost za naš klub je bil obisk ljubljanskega metropolita in nadškofa Alojzija Šuštarja leta 1982. Po pozdravnih besedah takratnega predsednika kluba Karla Samse, se je nadškof v svojem nagovoru številnim navzočim zahvalil za izjemno delo prostovoljcev, ki so zgradili nove klubske prostore in za ohranjanje vsega, kar nas veže na rojstno domovino. Med drugim je dejal: »Slovenski narod se mora zavedati, da nas skozi daljno in bližnjo zgodovino veže več tistega, kar nas zbližuje in združuje, kot pa tistega, kar nas razdvaja in ločuje.«
Zatem je metropolit Alojzij Šuštar, v spremstvu patra Valerijana Jenka in patra Cirila Božiča, blagoslovil nove klubske prostore in zaželel, da bi služili nam in naslednjim rodovom kot zavetje za družinska in kulturna srečanja slovenske skupnosti v Sydneyju.

Vhod v klubske prostore je bil v kasnejših letih okrašen z mozaikom Triglava – delom znanega slovenskega umetnika Lojzeta Jeriča, v katerega je kot simbol dveh domovin vgradil kamenčke z vrha Triglava in najvišje avstralske gore Mt Kosciuszko; posvetila in blagoslovila sta ga pater Valerijan Jenko in pater Filip Rupnik.

Že v zgodnjih začetkih je bila vpeljana tradicija, da smo 25. aprila s posebno svečanostjo skupno slavili avstralski praznik Anzac Day, posvečen spominu na padle vseh vojn. Člani kluba, politične in lokalne osebnosti smo ta dan obeležili s polaganjem vencev pred Cankarjev spomenik na dvorišču našega

kluba. Svečanost se je najprej začejala z nastopom triglavskega pevskega zbora, ki ga je vodila sestra Francka Žižek, po odhodu sester v domovino pa je triglavski zbor zamenjal mladinski cerkveni pevski zbor Južne zvezde. Poleg častnih nagovorov, posvečenih padlim za boljšo prihodnost naslednjih rodov, je pri svečanosti z molitvijo vrsto let sodeloval pater Valerijan Jenko, dolgoletni predstojnik slovenskega misijona Merrylands. Po smrti patra Valerijana s to tradicijo nadaljuje pater Darko Žnidaršič, sedanji predstojnik Slovenskega misijona Sv Rafael v Merrylandsu.

Zadnja desetletja je bilo vedno več sodelovanja med našimi organizacijami, še posebej močno je bilo sodelovanje s klubom Triglav Panthers, in kasneje s Triglav Mounties pri soustanovitvi arhivske organizacije HASA, ki je bila ustanovljena leta 2004 v kletnih prostorih slovenskega misijona Merrylands s pomočjo in podporo Urada za Slovence po svetu Republike Slovenije ter s prispevki slovenskih organizacij in darežljivih posameznikov.

Klub Triglav vsa leta od ustanovitve naprej redno podpira HASA NSW ARHIVE, prispevamo pa tudi redno finančno podporo za tisk edinega preostalega slovenskega časopisa v Avstraliji, dvomesečnika *Misli*, ki letos praznuje 70 let in prinaša v domove slovenskih naročnikov poročila iz naše domovine, pa tudi novice, obvestila, pisma bralcev in duhovna poročila iz slovenskih misijonov iz številnih slovenskih središč v Avstraliji.

Uprava kluba Triglav Mounties se močno zaveda pomembnosti revije *Misli*, ki povezuje slovensko skupnost širom Avstralije in po svetu, zato finančno pomagamo pri tiskanju revije z željo in upanjem, da bo še mnogo let živela med nami.

Obenem želimo s svojimi prispevki izraziti našo hvaležnost patrom frančiškanom za njihovo neutrudno delo, brez katerega bi se verjetno Slovenci že izgubili v pisanem mozaiku narodov Avstralije.

Martha Magajna

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 400 \$: Alenčica Read. 200 \$: Štefan Žalik. 100 \$: Slovensko socialno skrbstvo. 50 \$: Benjamin Bratovič, Pauline Lenarčič. 40 \$: Ludvik Tušek, Frank Rozman, Pavla Vohar, Emilija & Marjan Kuzma, Cilka Žagar. 30 \$: Štefka Bogolin, Damian Fortuna, Ivanka Jaušovec, Stojan & Kamica Žele, Barica Brodnik, Jože & Majda Grilj, Ivana Kroke. 20 \$: Danilo & Milka Mikac, Veronika Ferfolja, Ivan & Klara Brcar. 10 \$: Angela Ferfolja, Milena Birsar, Janez Mohorko, Tone & Anica Poklar, Ivanka Tomšič. 8 \$: Veronika Gregorič.

ZA MISIJONE: 100 \$: Kristina Car – namesto cvetja +Angeli Rožanc.

ZA P. PEDRA OPEKA: 1000 \$: N/N. 500 \$: N/N Sydney. 200 \$: Milka Brožič. 100 \$: Alenčica Read, dar iz Ta Pinuja.

ŽIVALSKÉ ZGODE IN NEZGODE

Katarina Mahnič

Nepričakovano darilo

Sinoči sem sanjala o delfinih. Kot se pri sanjah rado zgodi, sem v trenutku, ko sem se zbudila, pozabila, kaj se je v njih dogajalo. Ostali so samo delfini. Mogoče je to nekakšno podzavestno hrepenenje po svobodi: mrzli november z vedno krajšimi dnevi ter bližina decembrskih praznovanj človeka upočasni in ga hkrati poženeta v divji vrtinec slabe vesti, pomanjkanja časa, lovljenja delovnih rokov, kupovanja daril, prijateljskih srečevanj ... vsega pač, kar si odrasli nakopičimo v teh dneh, namesto da bi se po otročje prepustili Božičku ali Dedku Mrazu.



Zato tudi budna kdaj pa kdaj odplavam k delfinom. Ponavadi na avstralski zahod, v zaliv Monkey Mia, tja se prestavim najraje. Leta nazaj smo prijateljice z otroki taborile v tem prestižnem rezervatu, kamor so k obali na hranjenje trikrat dnevno priplavali divji delfini. Ljudje so jih čakali do kolen v vodi, vendar je bilo strogo prepovedano siliti vanje ali se jih dotikati. Delfin je moral sam priplavati do tebe in navezati stik. Le redki so

bili srečni izbranci in v trumi petičnih gostov hotelskega naselja, med vsemi z nakitom ovešenimi damami in menedžerskimi gospodi, je delfinjo milost izkusila prav naša »razcapana« družčina. In še enkrat v zgodnjem jutru naslednjega dne, ko je igrivi delfin ob zanj povsem »neuradni« uri plaval vzporedno z mano kot pes, ko sem se sprehajala po osamljeni plaži.

Rado pa me odnese tudi v čisto filmski prizor na španskem rtu Finisterre, kjer sva s prijateljico Nives ob sončnem zahodu na visokih pečinah sklenili 900-kilometrsko pešačenje po Caminu, starodavni španski romarski poti. Ko se je žareča krogla začela utapljati v oblakih, je neki fantek ugotovil, da se »sonce spreminja v hamburger«, ravno ko sva se sami šalili, da je iz poduhovljene žareče hostije nastal prozaičen krof. Potem je sonce povsem izginilo, čudovito pa so se obarvali oblaki, in isti fantek, ki je opazil hamburger, je zavpil: »Delfini!« In res: ogromna delfinja jata je rezala vodo globoko pod nami, kar nisi videl

konca njihovim plavutim, nekaj se jih je celo majčkeno poganjalo iz vode. Tako simbolični so bili, takšno nepričakovano darilo, takšen obet sreče. Potem se je pripodila megla.

Muca v božjem hlevčku

Tja do svečnice, ko po domovih, cerkvah in na prostem kraljujejo jaslice, imajo svojevrstno veselje tudi domače mačke. Jaslice jih namreč nezadržno privlačijo. Pa ne tako, da bi jih samo občudovale, ampak jih morajo tudi preizkusiti. Kako mehak je mah, ali je poleg osla in krave še kaj prostora v hlevčku, kako se zakotali pastirček, če ga dregneš s šapo. V to ljubezen sem se prepričala, ko je sosedina muca hodila ležat med ovčjo čredo; tam so ovce v jaslicah z njeno pomočjo ves čas »počivale«, namesto da bi se pasle.

Tole pa je jasliški utrinek sive lepoticke z rumenimi očmi. Prijateljica Tadeja je zavrženega mačjega mladička dobila jeseni. S hčerko Ano sta jo imenovali Poes (beri Pus), kar po nizozemsko pomeni maček. Kmalu zatem je bil božič, in ker sta se naposlušali zgodb, kako so mačke nore na jaslice, ju je zaskrbelo. Doma so imeli jaslice, ki jih je oče prvič postavil že leta 1946 in so bile nekakšna družinska svetinja. Grozno bi bilo videti prevrnjen hlevček, ali pa, da se – bognedaj – razbije kakšna od mavčnih figur. Čeprav so bile jaslice trpežne, saj so brez velike drame preživele štiri otroke, sta se odločili, da jih, vsaj prvo leto, Poes ne dobi pod šape.

Torej je bilo treba kupiti nove. Tadeja jih je našla v pravični trgovini, take kamnite, bolj sodobne, stoječe na nekakšnem svetlobnem telesu. Nič mahu, nobenega hlevčka. Nobene naravne smrečice, ki bi mački lahko prvinsko zadišala. Namesto nje le golo drevesce, ki ga je iz paličic izdelal stric Janez. Minimalizem, skratka. Samo da bi muca dala mir. Nekaj se je sicer motovila naokoli, a kaj pretresljivega se ni zgodilo.

Naslednje leto sta le tvegali. Mačka je bila zdaj bolj zrela, bolj modra, pa sta postavili stare jaslice, s pobarvanimi kipci in smrekovimi vejami in lučko v hlevčku, kot se spodobi. Nove sta postavili na drugo mesto. Poes je stare popolnoma prezrla, pritegnil je ni niti mah. Še kako pa jo zanimajo nove. Skače nanje in, kdove zakaj, uživa ob lizanju lesenega drevca. Očitno se tudi mačke delijo na klasike in moderniste.



Trije dolarji so več kot eden

V Avstraliji živimo ljudje različnih barv kože, ki govorimo več kot 200 različnih jezikov in imamo različna kulturna bogastva (več kot 270 etničnih skupin).

Prebivalcev je okrog 25.874.000, od tega rojenih v Angliji 980.400, rojenih v Indiji 721.000, rojenih na Kitajskem 650.600, sledijo NZ, Filipini, Vietnam itd. Okoli 15.000 prebivalcev je rojenih v Sloveniji. Če pomislimo, da je naš jezik zelo star (prvič se je pojavil nekje med leti 972 in 1039 ali še malo prej), nam bi moralo biti jasno, da se moramo bolj truditi za naš in njegov obstoj.

Prvi naseljenci, Aborigini, so tu menda že več kot 50.000 let. Aboriginal and Torres Strait Islanders so nasploh najstarejši prebivalci našega sveta. Preden so Evropejci leta 1788 odkrili in potem okupirali Avstralijo, je obstajalo več kot 250 domorodnih ljudstev (*indigenous people*). Na žalost jih je leta 1900 ostalo živih le še okoli 93.000, danes pa jih je okoli 460.000, ali okoli 2,4 odstotka vsega avstralskega prebivalstva.

O zgodovini vemo le malo, ker so se angleški priseljenci dolga leta trudili s svojo »white race policy«, in se šele zdaj učimo o tem, da je bilo v prvi floti (»First Fleet«), ki je priplula v Avstralijo, tudi dvanajst Afričanov, ki so postali kar znani. Posebno mi ugaja zgodba Afričanke Fanny Finch, poslovne ženske, ki je v Avstraliji prva volila(!) leta 1856. Pa Billy Blue, katerega portret visi v NSW State Library, in je bil prvi čolnar, ki je ljudi prevažal od Sydneyja do Manlyja ... In ko že takole brskam daleč nazaj, naj bi bil menda prvi Slovenec v Avstraliji Matevž Drolc (1858–1922) iz Petrovč blizu Celja.

Trenutno nas je več kot 30 odstotkov rojenih zunaj Avstralije, in veliko od teh zelo slabo obvlada angleščino, ali pa jo, ko so starejši, popolnoma pozabijo. Avstralija vsako leto porabi na tisoče dolarjev za prevajanje, tolmačenje in tiskanje pomembnih navodil in informacij za vse tiste, ki bolj slabo govorijo angleško. To je ena od resničnosti, ki jo sprejemamo.

Druga, veliko bolj pomembna resničnost, pa je, da otroci, ki so rojeni v Avstraliji v družinah, kjer sta eden ali oba starša priseljenca, velikokrat ne znajo jezika svojih staršev, tudi če poznajo njihov rojstni kraj, religijo, hrano, glasbo ... Ta resničnost je boleča in jo je težko sprejeti.

Zakaj priseljenci svojih otrok ne učijo materinega in očetovega jezika? Po mojem je delno kriva diskriminacija, ki so jo starši trpeli. Klicali so jih »wogs« ... in še kaj hujšega. Bojijo se, da bodo to doživljali tudi njihovi otroci, če se ne bodo vedli kot Avstralci. Ojoj, kakšna groza. Si predstavljate našo Avstralijo, če bi vsi govorili samo en jezik in se enako obnašali? Na splošno nam vsem priseljencem primanjkuje neke naravne logike. Če je tri dolarje več kot en dolar, je tudi znanje dveh, treh jezikov veliko več kot znanje enega. In seveda, če otroci ne poznajo jezika in kulture svojih staršev, ne bodo nikoli popolnoma »združeni«. Sploh se ne poznamo in ne razumemo dovolj. In zelo bo hudo, če se zgodi, da mi, stari, pozabimo naučeni jezik nove dežele.

Vsa čast našim sedanjim in preteklim Slovenkam / Slovencem, ki poučujejo otroke slovenski jezik in kulturo, tako v Queenslandu kot po vsej deželi in po svetu. Ti otroci bodo z dvema ali tremi jeziki in kulturami veliko bogatejši. Imeli bodo večje možnosti za zaposlitev. Najbolj pomembno pa je, da se bodo lahko pogovarjali s svojimi rojaki, tudi če ti zbolijo in zaradi demence, delirija ali drugih bolezni pozabijo angleščino, ki so se je naučili. Veliko starejših se v bolnišnicah prebudi iz anestezije brez spomina. Ne morete si predstavljati, kako pogosto se dogaja, da ljudje pozabijo naučeno angleščino in govorijo le še materin jezik.

Prijateljica Francozinja ima dve hčerki, dva sinova, šest vnukov in dva pravnuka. Nihče od njih ne zna francosko. Stara je več kot 90 let in pred sedmimi meseci je zbolela in pozabila angleščino. Vsi so obupani in se grozno počutijo. Hvalabogu, da se vsaj jaz lahko pogovarjam z njo in prevajam zanje in za osebje doma, v katerem zdaj živi.

Lani so me poslali k nekemu italijanskemu gospodu. Nehal se je pogovarjati z ženo in hčerko. Dolge tedne so vsi mislili, da je tako zaradi Alzheimerjeve bolezni. Toda ko sem pol ure preživela z njim in mu počasi govorila v italijanščini, se je nekako našel, prebudil in spet spregovoril. Ugotovili smo, da je pozabil angleško, in ker sta z njim žena Avstralka in tukaj rojena hčerka govorili samo angleško, se je zaprl vase in umolknil.

Moj slovenski prijatelj je na stara leta prodal hišo v kraju, kjer je bilo še nekaj drugih Slovencev in Hrvatov, ter se preselil k hčerki, ki ni veliko govorila slovensko. Njen mož je bil Grk, vsi sosedje so bili Avstralci. Tudi vnučki seveda niso govorili nič drugega kot angleščino in moj prijatelj je postal zelo osamljen.

Take primere bi vam lahko naštevala v nedogled, saj jih osebno doživljam pri svojih znancih in klientih, s katerimi delam.

To pišem zato, ker ljubim multikulturno Avstralijo. Sploh ne bi živela tukaj, če ne bi bilo te bogate mešanice ras, narodnosti, jezikov, religij in kultur.

Seveda smo se vsi, razen Aboriginov, v teh 200 in nekaj letih priselili iz ene ali druge dežele, celine, otoka.

Če se imajo Angleži za večje »domačine«, ker pač govorijo angleško, se zelo motijo.



Res da so prej prišli sem kot zaporniki (*convicts*). Kitajci so prišli kasneje. Slovenci, Grki, Italijani še bolj pozno, in tako naprej. Ampak vsi smo priseljenci, novi Avstralci, in čudovito bogatejši bi bili, če bi bolj spoštovali svoj jezik in kulturo. Ne gre za nacionalnost, gre za bogastvo, ki je v nas vseh, od rojstva do smrti.

Kako čudovito lepo je bilo moji mami in očetu, ki sta na stara leta prišla v Avstralijo in nista znala nobene angleške besede, ko se je njun v Hobartu rojeni vnuček z njima lepo pogovarjal po slovensko.

Ta članek sem napisala v upanju, da se spremenimo in sprejmemo dejstvo, da sta jezik in kultura staršev najlepša dediščina, ki jo lahko zapustimo otrokom. Pa še testamenta vam ni treba napisati.

Lep dan, multikulturna Avstralija. *Nikoli ni prepozno spoznati svojih napak in jih popraviti.*

Danijela Hliš, multikulturna svetovalka za bolnike z demenco

Razmišljanja Cilka Žagar

Boss

V moji službi so med drugim učitelji pošiljali k meni na pogovor problematične učence in tiste, ki so imeli težave.

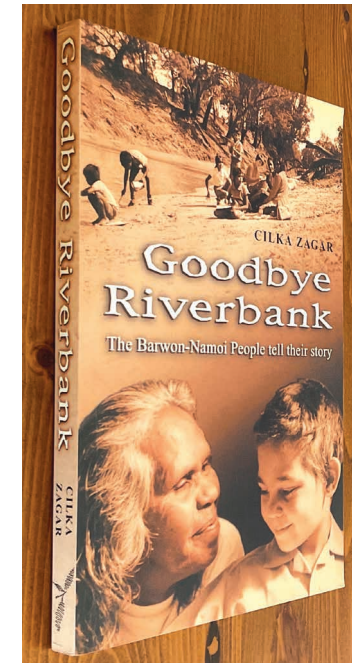
Res imam za to delo kvalifikacije, vendar sem ga ponavadi opravljala kar po posluhu.

Devetletni Robert je živel pod mostom. Našla ga je njegova stara mama in jaz sem naredila fotografijo njunega prvega srečanja, ki je na naslovnici moje knjige *Goodbye Riverbank*.

Roberta je učiteljica poslala k meni, ker je nosil različna izmišljena sporočila drugim učiteljicam. Rekla sem mu, naj mi sede nasproti, da sva si gledala iz oči v oči. »Ti nisi moj *boss* (šef),« je rekel. Nasmehnila sem se mu: »Pravzaprav sem ta trenutek jaz tvoj *boss*. Veš, tudi jaz imam *bossa*, ki mi pove, kaj moram delati. In tudi moj *boss* ima *bossa*«. Šla sva po lestvici navzgor in povedala sem mu, da ima tudi policija nad sabo *bossa*. Celo Prime Minister ima *bossa*. Vsi mi odločamo, kaj mora delati. Torej imamo vsi nad sabo *bossa*.

Robert je malo razmišljal in rekel: »Ampak ne Stevo. On je *boss boss*.« Robertov stric Stevo je bil odgovoren za pobiranje smeti v rezervatu. Tisti, ki so dobivali socialno podporo, so morali čistiti svoje okolje nekaj ur na teden, in so bili pod Stevovo komando.

Nisem našla primerne prevoda za besedo *boss*, vendar vsi razumemo da je



boss nekdo, ki ima nad nami nekakšno oblast. Za Roberta je bil Stevo najvišja oblast.

Zadnje čase dobivam razburljive informacije o masonih, iluminatih in mnogih drugih tajnih skupinah, ki naj bi si želele oblast. Zdi se mi, da nas je Bog razdelil na tiste, ki bi hoteli voditi, in tiste, ki bi radi sledili. Če bi meni ponudili oblast, res ne bi vedela, kaj početi z njo. Rada ubogam in sledim voditeljem. Mogoče zato, ker sem prelena, da bi prevzela odgovornost. Nikdar nisem bila predsednik, tajnik ali blagajnik, vendar zelo cenim ljudi, ki prevzamejo te odgovornosti ali dolžnosti. Vsi imamo radi mir in urejeno družbo, zato iščemo in izbiramo primerne voditelje. Te voditelje na volitvah sicer izberemo za kratek čas, sama pa vedno upam, da je nekje trajnejša, pametna skupina ljudi, ki skuša med ljudmi vzpostaviti red in mir.

V angleščini je znan izraz »pecking order« – pomeni družbeno ureditev, s katero kokoši vzdržujejo harmonično druženje. Vsaka kokoš, pravijo, ima svoje določeno mesto.

Pri kokoših je petelin ponavadi vodja, a če je več petelinov, pride do vojne. Če ni petelina, prevzame vodilno vlogo močnejša kokoš, ki se zrine naprej in zadržuje druge v ozadju s kljuvanjem – *pecking*. Ponavadi vodilna kokoš skliče druge, ko najde hrano, sama pa začne jesti zadnja. Prav tako opozarja kokoši, če je v bližini nevarnost.

Gledam jate ptic, ki letajo v različnih formacijah. Vodilna ptica je odgovorna, da opozarja na nevarnost in išče pot. Druge ptice v jati se avtomatično zvrstijo v dinamični V liniji.

Seveda imajo vsa živa bitja svoj razredni družbeni sistem. Kraljica pri čebelah ima druge odgovornosti kot delavke ali troti, vendar so za čebelarstvo vsi enako pomembni.

Ko gledam ljudi v ekonomiji, politiki in pri drugih aktivnostih vidim, da tisti na vodilnih mestih pogosto delajo več in dalj časa kot drugi uslužbenci. Vedno morajo biti tudi na tekočem in pripravljeni sprejemati odločitve in dajati nasvete. Mnogi nimajo časa niti za družino in počitnice.

Tisti, ki samo ubogamo in sledimo voditeljem, radi kritiziramo. Trenutno povsod po svetu protestirajo in blatijo izbrane voditelje. Svobodo hočejo. Vsi se borimo za svobodo. Tisti, ki ponoči rad spi, se bori za mir, tisti, ki sredi noči rad igra bobne ali trombon, zahteva to pravico zase. Jaz si želim celo vzeti svobodo sosedomu psu, ki ponoči laja, ker mu je dolgčas. Težko je zadovoljiti vse.

Vsi poznamo zlato pravilo, ki pravi: ne naredi sosedu tistega, kar ne bi rad, da on naredi tebi. Nekateri trdijo, da zlata pravila pišejo tisti, ki imajo zlato.

O tem sta imela Ivan in Drago zanimiv pogovor, medtem ko sta njuni ženi pripravljali kosilo.

Pravi Ivan: »Rad imam Avstralijo, ker mi daje pravico, da delam, če hočem, ali živim brez dela, če nočem delati. V modernih državah imajo vsi minimalno plačo, če delajo ali ne. Jaz bi vse premoženje razdelil med ljudi in potem bi bil mir. V starih časih so ljudje srečno živeli v brezrazredni družbi.«

Pravi Drago: »Nikdar niso bili vsi ljudje srečni ali enaki. Brezrazredna družba ni nikoli obstajala. Eni bi radi živeli brez dela, drugi bi radi delali osem ur in tretji iščejo nadure, da bi bolj udobno živeli. Če bi vsi dobili isto plačilo, nihče ne bi hotel delati.«

Pravi Ivan: »Nadure delajo zato, ker so lakomni. Nikoli jim ni zadosti. Ne znajo živeti. Samo za oblast jim gre. Komandirati hočejo. Grabijo bogastvo, medtem ko drugi stradajo.«

Pravi Drago: »Brez dela ni jela, pravi star pregovor. Ljudje so se vedno borili za preživetje, in vedno so imeli svoj red in svoja pravila.«

Pravi Ivan: »Poglej, kako so Aborigini tisočletja živeli v brezrazredni družbi in si delili vse.«

Pravi Drago: »Aborigini so imeli stroge zakone in pravila. Če niso ubogali voditeljev, so bili kaznovani, včasih celo s smrtjo. Poglej, celo živali se borijo med seboj.«

Zaključí Ivan: »Toda mi nismo živali. Ljudje imamo pamet, zato se ne bi smeli boriti za več, kot potrebujemo.«

Kot ponavadi se zatečem k Svetemu pismu in jima povem zgodbo o talentih. Preden je odpotoval, je gospodar sklical svoje služabnike, ter jim zaupal v upravljanje svoje imetje. Prvemu služabniku je zaupal pet talentov, drugemu dva in tretjemu enega. Med gospodarjevo odsotnostjo naj bi ti trije služabniki to imetje pomnožili. Prvi in drugi služabnik sta podvojila začetni kapital; tretji pa je iz strahu, da bi ga izgubil, svoj talent zakopal. Ob povratku je gospodar pohvalil prva dva služabnika in jima dal dvojno plačilo. Tretjemu pa je vzel še tisti zakopani talent, saj se iz njega ni rodilo nič dobrega.

Ljudje, ki nočejo delati, protestirajo proti tistim, ki so veliko zaslužili. Tisti, ki veliko delajo, se pritožujejo nad tistimi, ki živijo od državne podpore.

Vsi voditelji bi radi izboljšali svet. Vsi tudi ponujajo svoj recept za lepšo prihodnost, toda okusi so različni. Sama potrebujem voditelje in izbiram med tistimi, ki se mi zdijo pridni, pogumni in sposobni. Hvaležna sem jim, da prevzamejo odgovornost – dolžnost vodstva.

Kako je v Sloveniji

Vreme jasno, vse je krasno v Sloveniji, poje Adi Smolar.

Po telefonu me pokliče prijateljica Dragica iz Ljubljane. Dragica je visoko izobražena, inteligentna, požrtvovalna javna delavka, ki aktivno spremlja svetovna dogajanja.

»Povej mi, kako ste doma,« ji rečem.

»Samo tega idiota se moramo rešiti, pa bo vse v redu,« mi pojasni.

»Katerega idiota?«

»Janeza Janše,« zavzdihne Dragica.

»Pa kaj je narobe z njim?«

»Ves svet ga je že sit. Nihče ga ne mara, ne v Sloveniji ne v Evropi.«

»Pa zakaj?« me zanima. Brskam za primerno rešitvijo, ki bi napravila Slovenijo spet krasno.

»Laže in krade. Preberi kaj. Pretvarja se, da je demokrat in kapitalist, toda vsi vemo, da je bil udbovec in komunist.«

»Mogoče zdaj ni več ne komunist in ne udbovec,« pripomnim.

»Ja, čez noč se je preoblekel. Obrača se po vetru, samo da dobi glasove na volitvah,« vztraja Dragica.

»Podpirati mora interese tistih, ki so ga izvolili. Ko se mnenja in želje elektorata menjajo, se mora tudi on, čeprav bi včasih mogoče sam drugače odločal.«



»Nihče mu nič več ne verjame. Janez ni več tisti Janša, ki so ga izvolili ljudje.«

»Vsi se spreminjamo, če hočemo ali ne. Tudi Janša se je moral spremeniti, ker je predstavnik naroda, ki se spreminja.«

»On dela samo to, kar je dobro zanj, zato ljudje protestirajo.«

»Povsod po svetu ljudje protestirajo, ker iščejo krivca za korono,« tolažim Dragico. »Čutijo se ogrožene, osamljene in negotove zaradi pogostih sprememb pravil vedenja in izgube pravic. Mediji seveda stvari napihujejo, ker živijo od neredov in spopadov. Njim je pomembno, da je njihov članek na naslovni strani časopisa. Tudi advokati dobro služijo na sodiščih, kjer odločajo o dnevni razprtijah.«

»Upam samo, da bo ta kreten na volitvah izgubil, ker ljudje hočejo red in poštenje. Prej smo vsi vedeli, kaj je prav in kaj ni. Nobenih protestov in pritožb ni bilo.«

»V komunizmu protesti in pritožbe niso bili dovoljeni. Ljudje so ubogali voditelje, ker so se bali posledic.«

»Bilo je manj nezadovoljstva,« se Dragica ne da.

»Zanimivo je, da se tudi moji stari Aborigini pritožujejo, da nihče več ne ve, kaj je prav in kaj ne. Iz kamene dobe so prišli v elektronsko, in se zdaj v svoji stari domovini počutijo kot tujci.«

»Nekateri Slovenci si spet želijo nazaj v Jugoslavijo,« zaključí Dragica. »Celo jugoslovansko zastavo nosijo na proteste. Njihova voditeljica Alenka je javno povedala, da ne bo reda, dokler ne odstranimo Janše.«

»Alenkin oče je bil srbski politik in njen mož srbski oficir, njeni otroci so torej Jugoslovani, zato je naravno, da je Alenka lojalna do jugoslovanske zastave. Veliko ljudi na slovenskih vodilnih mestih je mešane narodnosti, in razumljivo je, da hočejo ostati zvesti bratstvu in edinstvu.«

»Alenka je rojena v Sloveniji in bi se morala zavedati, da nazaj v Jugoslavijo ni poti.«

»Mogoče res ni poti nazaj, toda pripadnost ostaja. Tudi želja teh mešanih družin, da bi našli skupno pot, je razumljiva.«

»Slovenci bodo zadovoljni, ko si bomo izbrali prave voditelje. Narod si bo pisal sodbo sam,« se s Cankarjevimi besedami upira Dragica.

»Samo v diktaturi so vsi ljudje zadovoljni, ker si ne upajo biti nezadovoljni.«

»Komaj čakam volitve,« se veseli Dragica.

Rehabilitacija

Včasih smo trdno verjeli, da nam je Bog dal možnost priznati in popraviti napake, obžalovati in začeti znova. Če se je človek izgubil, mu je nekdo pokazal pravo pot, in je bilo spet vse v redu. Tistim, ki so priznali in obžalovali svoj greh ter plačali kazen, je bil dan nov začetek. Če je bilo mogoče, so se rehabilitirali, in tako vzpostavili prvotno stanje. Rehabilitacija je še vedno glavni namen sodnega procesa, vendar mnogi grešniki vse življenje trpijo zaradi napak, ki so jih naredili v zgodnji mladosti.

V Avstraliji novinarji iščejo napake, ki so jih stari politiki naredili pred mnogimi leti. Ne verjamejo v spreobrnjenje in odpuščanje, ker se zavedajo, da je za bralce časopisov in gledalce televizije razburljiveje in bolj zanimivo iskati in pogrevati stare grehe.

Podlistek

BUTALCI (6)

Fran Miličinski, riše: Zorka Černjak

Butalski policaj in Cefizelj

V Butalah so imeli občinskega hlapca, ob delavnikih je goved pasel in lenobo, ob nedeljah in praznikih pa si je na glavo poveznil kapo, ta kapa je bila rdeče obšita, v roko je vzel helebardo ali sulico in je bil policaj, strah vseh tolovajev.



O tem policaju je slišal tudi grozanski razbojnik Cefizelj, ki so pravili, da je že sedem ljudi zadušil in tri ženske. Pa je zasrbelo Cefizlja, da si gre ogledat policaja, in je bilo tisto nedeljo, ko obhajajo v Butalah vsakoletno žegnanje in pobjo, pa je šel v Butale in se nastavljal policaju tik pod nos.

Policaj je rekel: »Hop, Cefizelj, te že imam! Marš v luknjo! Imamo krojača, se mu pravi rabelj, ti bo vzel mero okrog vratu.«

Cefizelj ni rekel ne bev ne mev in je šel s policajem. Pa prideta mimo peka.

»Oh, je vzkliknil Cefizelj, »dokler še lahko požiram, en sam edini koruzni hlebček bi rad snedel, tako dobrih, pravijo, ne peko nikjer nikoder kakor v Butalah.«

»Nul!« je pritrdil policaj. »Pri nas imamo masten gnoj, naša moka iz naše koruze je kakor zabeljena.«

In ker je bil pek za občinskega moža, mu policaj ni maral odjesti dobička in je pustil Cefizlja v pekarijo in se je s helebardo ali sulico postavil pred vrata, da ga počaka. Čaka in čaka, pa ga ni bilo, Cefizlja – šent je bil odšel pri zadnjih vratih in se niti ni poslovil. Policaj hud – krščen Matiček – tako je bil hud, da je kar pljunil. Ali Cefizlja ni bilo in ga ni bilo in ni vse nič pomagalo.

Poteče teden, potečeta dva, pride tretja nedelja, pa je Cefizlja spet zasrbelo, da gre v Butale, in je šel in se nastavil policaju pod nos.

»Hop,« je rekel policaj, »ali te imam! Zdaj mi več ne uideš!« In ga je prijel za rokav.

Cefizelj je prosil zamere: »Tujec sem,« je rekel, »deželan, pa sem zadnjič pot zgrešil od peka, da vas nisem našel. Ali mi je bilo malo hudo!« In je šel s policajem kakor jagnje za materjo.

Pa prideta mimo peka in Cefizelj se je spomnil, da je lačen, in je lepo prosil, in policaj ga je spustil v pekarijo; mislil si je: »Ti si zvit, jaz pa še bolj, to pot mi ne uideš!« In se je postavil na zadnja vrata. In je čakal in čakal, pa ni dočakal, ker je Cefizelj to pot šel z bogom pri srednjih durih; in je bil policaj sila hud, malo je manjkalo, da ni zaklel.

Potečejo trije tedni, pa Cefizelj spet v Butale in policaju pod nos.

»Hop,« je rekel policaj, »ali te imam! Jaz ti pokažem, kaj je butalski policaj, da mu boš uhajal!« In ga je prijel za rokav.

Cefizelj je prosil zamere: »Ni vas bilo pred vrati,« je rekel, »pa sem vas iskal, kje ste, do današnjega dne sem vas iskal in do tele ure,« in je šel s policajem in se ni nič branil.

Prideta mimo peka in si je Cefizelj spet zmislil, da bi šel noter in si kupil koruzni hlebček, in je milo prosil, da nikoli tega. Pa je rekel policaj: »Tiček ti, bi mi rad spet ušel – pri tistih durih, ne, kjer mene ne bo? Ne boš, Jaka! Daj semkaj stopi, grem sam kupit koruzni hlebček, pa me ti čakaj tukajle!«

In je policaj šel in kupil in prišel nazaj, in ko je hotel Cefizlju dati hlebček, ni bilo več Cefizlja. In je bil policaj tako jezen, da je jezik pokazal za Cefizljem, in je še dobro, da Cefizelj tega ni videl; zakaj Cefizelj je bil grozanski ropar, ki so pravili, da je že sedem ljudi zadušil in pa tri ženske.

MATICA POKOJNIH od novembra 2020 do novembra 2021

Imena ter podatki o rojstvu in smrti pokojnih rojakov, od katerih smo se poslovili v zadnjem letu ali šele sedaj izvedeli za njihovo smrt.

VICTORIA

ANGELA LAVRIČ, roj. ŽELEZNIK

r. 3. 8. 1929 Cleveland OH, ZDA
u. 9. 11. 2020 Brunswick

MILA REMŠNIK, roj. GEOŠEV

r. 19. 3. 1926 Opovo v Banatu, Srbija
u. 3. 12. 2020 Templestowe

EMA KOKELJ, roj. SLUGA

r. 7. 10. 1933 Rodik pri Kozini
u. 11. 12. 2020 Northcote

VIKTOR FERFOLJA

r. 17. 6. 1932 Brestovica pri Komnu
u. 13. 12. 2020 Heidelberg

PAVEL SEDMAK

r. 10. 3. 1933 Zagorje pri Pivki
u. 25. 12. 2020 Ringwood North

SILVANA (SILVA) PERTOT, roj. BRGOČ

r. 2. 12. 1933 Trnje pri Pivki
u. 2. 1. 2021 Templestowe Lower

ZDRAVKO ŠPILAR

r. 30. 11. 1930 Kal pri Pivki
u. 12. 1. 2021 Heidelberg

MARTA KRISTAN, roj. KALISTER

r. 21. 10. 1927 Juršče pri Pivki
u. 13. 1. 2021 Ringwood

JOŽEF KRNJAK

r. 18. 3. 1931 Čakovec, Hrvaška
u. 14. 1. 2021 Noble Park

EMMA PECKHAM, roj. KOCJANČIČ

r. 7. 1. 1930 Velike Loče pri Kozini
u. 29. 1. 2021 Brunswick

MARJETKA (MARGARET) KEREĆ, roj. MAJHEN

r. 9. 7. 1937 Tibolci pri Ptuj
u. 1. 2. 2021 St Albans

FRANK (BRANKO) ŽELE

r. 12. 7. 1936 Klenik pri Pivki
u. 11. 2. 2021 Doncaster

JULIJANA (JULKA) PAVLIČ

r. 10. 2. 1921 Lovrenc na Pohorju
u. 11. 2. 2021 Box Hill

ZVONKO ŠUTEJ

r. 10. 2. 1932 Plemenitaš, Hrvaška
u. 26. 3. 2021 Geelong

SILVA JENKO, roj. SEDMAK

r. 12. 5. 1935 Zagorje pri Pivki
u. 2. 4. 2021 Dingley Village

HENRIK JERŠIČ

r. 24. 2. 1939 Celje
u. 16. 4. 2021 St. Albans

EMILIA ISKRA, roj. STEFANČIČ

r. 20. 2. 1926 Trebče na Krasu, Italija
u. 18. 4. 2021 Bannockburn

ANA VRISK, roj. VOGRINEC

r. 27. 4. 1932 Varaždin, Hrvaška
u. 24. 4. 2021 Clarinda

STANISLAV (STANKO) ČESNIK

r. 9. 4. 1935 Klenik pri Pivki
u. 25. 4. 2021 Kew

VIKTORIJA GAJŠEK, roj. CIKANEK

r. 17. 11. 1926 Novo mesto
u. 28. 4. 2021 Box Hill

FRANK ZLATKO TOMAŽIČ

r. 20. 4. 1961 Melbourne
u. 3. 5. 2021 Heidelberg

FRANCES (FANI) KAVČIČ, roj. SLAVEC

r. 29. 1. 1924 Bača pri Ilirski Bistrici
u. 22. 5. 2021 Avondale Heights

OLGA TODOROVSKI, roj. KAVČIČ

r. 16. 4. 1933 Bedenj pri Črnomlju
u. 22. 5. 2021 Ringwood

FRANK KOVAČIČ

r. 17. 9. 1929 Drakovci pri Mali Nedelji
u. 24. 5. 2021 Wantirna

BERTA MASLO, roj. POŽAR

r. 20. 12. 1929 Košana pri Pivki
u. 25. 5. 2021 Ringwood

BERTA KRANJEV roj: MLAKAR

r. 29. 3. 1936 Sevnica
u. 17. 6. 2021 St. Albans

JOHN JANEZ ZEMLIČ

r. 21. 1. 1937 Bačkova v Slov. goricah
u. 24. 6. 2021 Coburg

JOSEF (JOŽKO) UREK

r. 13. 12. 1934 Mali Kamen pri Senovem
u. 29. 7. 2021 Black Rock

ŠTEFICA LAVRIČ, roj. BISTROVIČ

r. 15. 2. 1946 Kuzminc, Hrvaška
u. 1. 8. 2021 Heidelberg

JOŽEF PERŠIČ

r. 23. 7. 1928 Ravne pri Ajdovščini
u. 1. 8. 2021 Glenroy

PETER LENARČIČ

r. 16. 10. 1942 Domžale
u. 4. 8. 2021 Rowville

VIDA KOŽELJ, roj. ZALOKAR

r. 15. 6. 1936 Planina pri Sevnici
u. 10. 8. 2021 Box Hill

FRANJICA KOTNIK, roj. KORDIŠ

r. 26. 3. 1937 Prezid, Hrvaška
u. 12. 8. 2021 Noble Park

IVAN KIRN

r. 21. 3. 1932 Celje
u. 16. 8. 2021 Kingsville

ALOJZ RUS

r. 30. 4. 1936 Struge na Dolenjskem
u. 18. 8. 2021 Footscray

MARIJA KOSI, roj. TOMANIČ

r. 29. 11. 1937 Hranjigovci pri Ormožu
u. 31. 8. 2021 Ringwood North

ZORA PAULA ŠVAJGER, roj. ŠTAVDOHAR

r. 18. 11. 1939 Razdrto, Hrvaška
u. 16. 9. 2021 Epping

JOŽEF PODBOJ

r. 12. 2. 1921 Studeno pri Postojni
u. 23. 9. 2021 St. Albans

RAFAEL KRIŽMAN

r. 6. 2. 1943 Struge (Rapljevo)
u. 26. 9. 2021 St. Albans

ALEKSANDER BOLE

r. 14. 2. 1930 Hrenovice pri Postojni
u. 5. 10. 2021 Geelong

ANA MERVAR, roj. RIDEZELJ

r. 19. 6. 1931 Beograd, Srbija
u. 16. 10. 1921 Benthleigh East

JOŽE POZVEK

r. 17. 10. 1933 Sv. Jurij ob Ščavnici
u. 25. 10. 2021 Glenroy

MARIA LAMBRINEAS, roj. LAH

r. 13. 8. 1962 Melbourne
u. 26. 10. 2021 Heidelberg

SLAVKO JERNEJČIČ

r. 26. 1. 1925 Ljubljana
u. 30. 10. 2021 Heidelberg

HERMINA KOROŠA roj. GREBENŠEK

r. 28. 3. 1937 Plešivec pri Velenju
u. 6. 11. 1921 Knoxfield

**AUSTRALIAN
CAPITAL TERRITORY**

IVANKA EVA GRMEK, roj. SIMČIČ

r. 23. 9. 1933 Klana v Istri
u. 31. 10. 2020 Narrabundah

MARIJA SEČKO

r. 12. 8. 1935 Kupšinci v Prekmurju
u. 14. 11. 2020 Canberra

NEW SOUTH WALES

ANTON SAMSA

r. 8. 2. 1930 Prelože v Brkinih
u. 25. 11. 2019 Pemulwuy (pri Greystanesu)

JOHN BRODNIK

r. 3. 05. 1962 Wollongong
u. 3. 10. 2020 Wollongong

MARIJA LAZNIK, roj. ŠKARABOT

r. 7. 9. 1938 Šempas
u. 8. 11. 2020 Leura

MARIJA BREC, roj. DAJČAR

r. 1935 Ljutomer
u. 26. 11. 2020 Kandos

ZOFIJA – SONJA KUPREŠAK

r. 24. 4. 1943 Senovo
u. 6. 12. 2020 Randwick

MIHA ULCEJ

r. 22. 8. 1932 Libeliška Gora, Libeliče
u. 9. 12. 2020 Tamworth

ANTON MLINARIČ

r. 3. 7. 1932 Gornja Bistrica, Črenšovci
u. 16. 12. 2020 Port Kembla

LUDVIK LAVRENČIČ

r. 15. 8. 1929 Logje pri Breginju
u. 18. 12. 2020 Georges Hall

ALEKSANDER KURET

r. 13. 3. 1932 Podbeže
u. 29. 12. 2020 Bankstown

RUDOLF ROLIH st.

r. 23. 3. 1929 Drskovče pri Pivki
u. 30. 12. 2020 Prairiewood

JOSEPHINE KOZAR

r. 21. 01. 1934 Gladbeck, Nemčija
u. 8. 02. 2021 Mount Warrigal

FRANC – FRANK SEDMAK

r. 22. 09. 1933 Juršče pri Pivki
u. 9. 02. 2021 Newcastle

DANICA VUCICH, roj. BRKOVEC

r. 23. 11. 1953 Ljubljana
u. 1. 03. 2021 Wentworthville

VERA ČEBOKLI, roj. CENČIČ

r. 7. 10. 1925 Kobarid
u. 23. 3. 2021 Vaucluse

FRANK BRUMEN

r. 28. 9. 1935 Knežak
u. 26. 3. 2021 Bankstown

ANTON FATUR

r. 18. 1. 1939 Nova Sušica, Košana
u. 18. 4. 2021 Concord

MARIJA BASIOLI, roj. FABJANČIČ

r. 12. 10. 1937 Povžane pri Kozini
u. 18. 4. 2021 Concord

FRANC VIDIC

r. 8. 2. 1928 Grosuplje
u. 9. 5. 2021 Blacktown

BRIGITA ŽELE, roj. BEDERNJAK

r. 2. 10. 1962 Montreal, Kanada
u. 10. 5. 2021 Liverpool

MILAN GALIČ

r. 8. 8. 1939 Veliki Lipoglav pri Poljčanah
u. 10. 5. 2021 Concord

MARTIN BREKAN

r. 9. 11. 1937 Šentjanž na Dolenjskem
u. 13. 5. 2021 Westmead

ANTON ULE

r. 12. 4. 1932 Lipsenj
u. 23. 5. 2021 Liverpool

MARIJA ŽIBERT, roj. PETRIČ

r. 30. 9. 1937 Novo mesto
u. 29. 5. 2021 Austral

DUŠAN CAR

r. 22. 2. 1967 Ljubljana
u. 10. 6. 2021 Londonderry

JAKOB ROBAR

r. 9. 2. 1941 Stanovsko pri Poljčanah
u. 20. 6. 2021 St. Mary's

ANTON ŠPICLIN

r. 11. 4. 1938 Gornja Bistrica, Črenšovci
u. 30. 6. 2021 Merrylands

JOŽE DEBEVC

r. 22. 10. 1930 Begunje pri Cerknici
u. 1. 7. 2021 Ryde

JANEZ BOŽIČKO

r. 20. 7. 1944 Dolena pri Ptuj
u. 14. 8. 2021 Young

ŠTEFAN SEČKO

r. 29. 3. 1930 Polana na Goričkem
u. 31. 8. 2021 Queanbeyan

MILENA LOCHNER, roj. MEDVEDEC

r. 24. 10. 1930 Črni Vrh nad Idrijo
u. 7. 9. 2021 Surry Hills

ZOFIJA HRAST, roj. VALENTINČIČ

r. 18. 9. 1931 Kanalski Vrh, Kanal
u. 12. 9. 2021 Westmead

SILVIJA O'CONNELL, roj. LUBEC

r. 1967 Sydney
u. 14. 9. 2021 Sydney

MILENA TOMAŽIN, roj. PAVLIN

r. 22. 1. 1949 Loka pri Šentjerneju
u. 19. 9. 2021 Lithgow

ŠTEFAN ZADRAVEC

r. 16. 7. 1940 Melinci, Beltinci
u. 25. 9. 2021 Rosemeadow

JOŽEFA JOZELJ, roj. KOTNIK

r. 28. 3. 1937 Lipsenj
u. 6. 10. 2021 Bankstown

ANGELA ROŽANC, roj. STARE

r. 13. 8. 1933 Vodice nad Ljubljano
u. 7. 10. 2021 Liverpool

MARICA ANDRENŠEK, roj. RADOČAJ

r. 26. 6. 1937 Radočaji, Hrvaška
u. 17. 10. 2021 Liverpool

MARIJA – MARA ŠKOFIC, roj. LEBAN

r. 21. 12. 1929 Črniče
u. 21. 10. 2021 Katoomba

IVANKA KROPIČ, roj. VERBIČ

r. 5. 12. 1926 Dramlje
u. 22. 10. 2021 Wollongong

MARIJA DJORDJEVIĆ, roj. KREMPL

r. 6. 12. 1942 Novo mesto
u. 22. 10. 2021 Penrith

QUEENSLAND

ALBERT PAHOR

r. 28. 12. 1934 na Primorskem
u. 17. 12. 2011 Calliope

IVAN PRGOMET

r. 12. 04. 1940 Bosna in Hercegovina
u. 1. 03. 2021 Chermside

JOŽE VOHAR

r. 9. 4. 1936 Beltinci
u. 8. 7. 2021 Southport (Gold Coast)

BRUNO ZAVNIK

r. 22. 1. 1935 Pivka (Št. Peter)
u. 31. 8. 2021 Sunshine Coast

SOUTH AUSTRALIA

OLGA MEZINEC

r. Kostanjevica na Krasu, pred 88 leti
u. 27. 8. 2018 Mount Gambier

MIRAN JUG

r. 3. 6. 1929 Čiginj ob Soči
u. 19. 12. 2020 Fulham

**Gospod, daj jim večni pokoj – in večna luč naj jim sveti.
Naj počivajo v miru.**

LOJZKA ISLER, roj. FALETIČ

r. 13. 5. 1937 Livške Ravne
pri Kobaridu
u. 11. 1. 2021 Adelaide

Msgr. PHILIP EDWARD WILSON

upokojeni adelaidski nadškof

r. 2. 10. Cessnock NSW
u. 17. 1. 2021 Adelaide

MILAN MAGLICA

r. 30. 10. 1936 Golac
u. 28. 2. 2021 Adelaide

EDI BORDON

r. 3. 5. 1941 Koper
u. 25. 3. 2021 Kidman Park

DANICA TRBUŠIČ, roj. MILASINOVIČ

Stara 83 let
u. 21. 5. 2021 Adelaide

ANTON IVANČIČ

r. 27. 6. 1925 Golac
u. 28. 5. 2021 Cowandilla

ANTON GOJAK

r. 11. 12. 1932 Gojaki pri Golcu
u. 15. 6. 2021 St. Agnes

WESTERN AUSTRALIA

ALOJZ COLJA

r. 14. 2. 1935 Dutovlje na Krasu
u. 14. 4. 2020 Perth

IVAN CIREJ

r. 23. 12. 1927
u. 11. 7. 2021 Perth

SLOVENIJA

P. LAVRENCIJ (JOŽEF) ANŽEL

r. 1. 02. 1941 Zg. Verjane, Sveta Trojica
v Sl. Goricah

u. 8. 02. 2021 Ljubljana

ŠKOF METOD PIRIH

r. 9. 05. 1936 Lokovec
u. 23. 03. 2021 Vipava

**SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO
IN INFORMACIJSKI URAD Inc.
19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101**

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da bo do nadaljnjega naša pisarna odprta vsako tretjo nedeljo v mesecu od 11. do 12. ure ali po predhodnem dogovoru. Prosimo vas, da se za obisk v pisarni dogovorite preko e-pošte: slovwelfare@bigpond.com ali preko telefona: **+61 407 056 463 Peter Mandelj** ali **+61 3 9795 8550 Slavko Gorup** ali **+61 409 478 635 pisarna v Kewju.**

V naši pisarni lahko dobite nasvete in pomoč pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, zahteve za popravilo krivic žrtvam vojnega nasilja, za delnice, oporoke, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, pri iskanju slovenske davčne številke in podobno. Nekaj informacij in potrebne obrazce lahko dobite na naši internetni strani: www.slovenianwelfare.org.au

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

Veleposlanik: JURIJ RIFELJ

svetovalec in namestnik: DAVOR DEVČIČ

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606



24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

*We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.*

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

